

4. Oldenburgowie

CHRYSTIAN I	128
JAN (HANS)	135
CHRYSTIAN II	138
FRYDERYK I	142
CHRYSTIAN III	151
FRYDERYK II	169
CHRYSTIAN IV	173
FRYDERYK III	180
CHRYSTIAN V	189
FRYDERYK IV	196
CHRYSTIAN VI	200
FRYDERYK V	203
CHRYSTIAN VII	209
FRYDERYK VI	212
CHRYSTIAN VIII	216
FRYDERYK VIII	220

Chrystian I

PANUJE W LATACH
1448–1481

Ojciec: DYTRYK OLDENBURSKI

Zwany SZCZĘŚLIWYM (FORTUNATUS), był młodszym synem Chryściana XI, hrabiego Oldenburga, oraz jego żony Agnieszki z Honstein (TABLICA 2.). Urodził się zapewne ok. 1390. Po śmierci kuzyrna, Maurycego III (1420), został hrabią Oldenburga, a po wygaśnięciu młodszej linii rodu w 1436 odziedziczył Delmenhorst. Za panowania Eryka VII, jako potomek Eryka IV oraz króla szwedzkiego Waldemara Birgerssona (ZOB. BIOGR. ERYKA IV, s. 84), był jednym z pretendentów do tronów Danii i Szwecji. Zmarł 14 lutego 1440 w zamku Delmenhorst i spoczął w kościele św. Lamberta w Oldenburgu.

Jego pierwszą żoną była ADELAJDA OLDENBURSKA (zm. przed 1423), córka Ottona V, hrabiego Oldenburga na Delmenhorst, i poślubionej mu Ryszardy (Rychildy), córki Mikołaja I, hrabiego Tecklenburga – małżeństwo to pozostało bezdzietne.

Krótko po 23 listopada 1423 Dytryk ożenił się z hrabianką holsztyńską JADWIGĄ (poniżej).

Matka: JADWIGA HOLSZTYŃSKA

Była córką Gerharda VI, hrabiego Holsztynu na Rendsburgu, po kądzieli potomka króla duńskiego Eryka V (ZOB. BIOGR. ERYKA V, s. 98). Urodziła się ok. 1398 a między 18 maja 1411 a 18 kwietnia 1417 poślubiła BALTAZARA, pana Werle na Güstrowie, Goldbergu (zm. 5.04.1421), syna Wawrzyńca, pana Werle na Güstrowie z dynastii meklemburskiej, i jego żony Mechtyldy, córki Mikołaja IV, pana Werle na Parchimiu; nie dochowali się dzieci. Hrabia Dytryk Oldenburski był jej drugim mężem; dochowali się czworga dzieci. Zmarła w 1436 i znalazła spoczynek w kościele św. Lamberta w Oldenburgu.

Rodzeństwo (1–3):

- 1 ADELAJDA. Przed 15 listopada 1439 jej mężem został ERNEST III, HRABIA HONSTEIN na Klettenbergu (zm. Turnier 1454), z którym nie miała dzieci, zaś przed 7 maja 1457 wyszła za GEBHARDA VI, HRABIEGO (GRAF UND HERR) MANSFELD (ur. zapewne ok. 1429, zm. 14.09.1492), syna Gebharda V i jego żony Urszuli, córki Günthera XXXII, hrabiego Schwarzburga na Wachsenburgu; dochowali się trojga dzieci. Adelajda zmarła w bliżej nieznanym czasie po 1458–60.
- 2 MAURYCY IV (V). Urodził się w 1428. Po śmierci ojca (1440) objął wraz z braćmi rządy w hrabstwie oldenburskim, a w 1448 odziedziczył także Delmenhorst. W latach 1450–56 był ponadto kanonikiem w Kolonii i Bremie. Zmarł 9 sierpnia 1464 i został pochowany w Hude koło Oldenburga.

Żoną Maurycego IV (V) została w 1458 KATARZYNA HOYA (zm. 1465).

Dzieci Maurycego IV (V) (A–C):

- A ADELAJDA. Urodziła się ok. 1460. Była kanoniczką w Bassum koło Diepholz. Zmarła w Holsztynie (data śmierci nie jest znana).
 - B JAKUB. Urodził się 24 sierpnia 1462. Po śmierci ojca (1464) został hrabią Oldenburga na Delmenhorst, lecz z uwagi na małoletniość do 1482 pozostawał pod opieką regencyjną stryja Gerharda II (VI). Utonął podczas morskiej podróży z Bergen między 25 lipca a 29 października 1484. Nie założył rodziny.
 - C JADWIGA. Urodziła się ok. 1463 i była mniszką w Blankenburgu. Zmarła w bliżej nieznanym czasie w Holsztynie.
- 3 GERHARD (GERD) II (VI) zwany MĘŻNYM, WALECZNYM. Urodził się on w 1430. Po śmierci ojca w 1440 wspólnie ze starszymi braćmi został hrabią Oldenburga, zaś w 1448 po zrzeczeniu się przez najstarszego Chrystiana praw do ziem dziedzicznych otrzymał część ojcowizny ze stolicą w Oldenburgu. Po śmierci starszego brata Maurycego IV (V) (1464) objął opiekę nad małoletnim bratankiem Jakubem i regencję w Delmenhorst, którą sprawował oficjalnie do 1476, a faktycznie aż do 1482. W tym samym roku abdykował na rzecz synów, sam zaś wyruszył na pielgrzymkę do Santiago de Compostela. Zmarł w drodze powrotnej 22 lutego 1500 podczas przeprawy przez Pireneje.

Żoną Gerharda II (VI) została między 28 lutego a 2 marca 1453:

ADELAJDA VON TECKLENBURG, córka Ottona VII (lub Mikołaja II), hrabiego Tecklenburga, potomka bocznej linii dynastii meklemburskiej. Zmarła 2 marca 1477 i została pochowana w kościele pw. św. Lamberta w Oldenburgu.

Dzieci Gerharda II (VI) (A–K):

LINIA OLDENBURG-DELMENHORST

- A GERHARD. Urodzony zapewne ok. 1454, zmarł w 1470 lub krótko po tej dacie.
- B DYTRYK. Urodzony zapewne ok. 1456, zmarł w 1463 lub później.
- C ADOLF. Urodził się w 1458. Od abdykacji ojca w 1482 lub 1483 wspólnie z braćmi władał w Oldenburgu, a po śmierci kuzyna Jakuba w 1484 odziedziczył Delmenhorst. Poległ pod Dithmarschen 17 lutego 1500. Nie założył rodziny.
- D CHRYSYAN XV (IX). Urodził się w 1459, w 1482 (1483) został wraz z braćmi hrabią Oldenburga. Zmarł bezzennie i bezpotomnie (27 maja?) 1492.
- E JAN XIV (V). Urodził się w 1460. Od abdykacji ojca wraz z braćmi był hrabią na Oldenburgu; po bezpotomnej śmierci Adolfa w 1500 objął ponadto Delmenhorst. Zmarł 10 lutego 1526 w Oldenburgu i spoczął w tamtejszym kościele św. Lamberta.

Jego żoną została 20 czerwca 1498 w Gandersheim:

ANNA VON ANHALT-ZERBST, córka Jerzego I, księcia Anhaltu na Zerbst z dynastii askańskiej, i jego czwartej żony Anny, córki Albrechta III (VIII), hrabiego Lindau (Lindow) i Ruppin. Zmarła 10 października 1531.

Dzieci Jana XIV (V) (I–V):

- I JAN XV (VI). Urodzony 21 lipca 1500, po śmierci ojca (1526) wspólnie z braćmi panował w Oldenburgu-Delmenhorst. Zmarł 16 stycznia 1548. Bezzenny.
- II ANNA. Na świat przyszła 14 listopada 1501, zaś 6 marca 1530 została żoną ENNO II, HRABIEGO FRYZJI WSCHODNIEJ (OST-FRIESLANDII) w latach 1532–40 (ur. 08.1505, zm. 24.09.1560), syna Edzarda I, hrabiego Fryzji Wschodniej z rodu Cirkse-nów, i jego żony Elżbiety, córki Jana I, hrabiego Rietberg (mieli potomstwo). Zmarła 10 listopada 1575.
- III JERZY. Urodził się w 1503 i od śmierci ojca w 1536 wraz z braćmi panował w Oldenburgu-Delmenhorst. Bezzenny, zmarł 21 stycznia 1551.
- IV KRZYSZTOF. Urodzony w 1504, od śmierci ojca (1536) wspólnie z braćmi panował w Oldenburgu-Delmenhorst, dzierżył także godność kanonika w Bremie i w Kolonii. W 1534 stanął na czele buntu przeciw Chrystianowi III, celem którego było ponowne wprowadzenie na tron Chrystiana II;

zdołał zająć część kraju z Kopenhagą, lecz do 1536 został zmuszony do wycofania się z zajętych obszarów. Zmarł bezzennie i bezpotomnie 4 sierpnia 1566.

- V ANTONI I. Urodził się on w 1505. Hrabia Oldenburga na Delmenhorst (najpierw wspólnie ze starszymi braćmi, a od 1566 samodzielnie). Zmarł 22 stycznia 1573.

Jego żoną została 1 stycznia 1537 ZOFIA SASKA, córka Magnusa I, księcia saskiego na Lauenburgu z dynastii askańskiej, oraz jego żony Katarzyny, córki Henryka I, księcia brunszwickiego na Wolfenbüttel. Zmarła ona 13 maja 1571.

Linia jego zstępnych wygasła po mieczu w XVII w.

- F OTTO. Urodził się zapewne ok. 1460–68. Poświęcił się służbie kościelnej, w 1489 został kanonikiem w Kolonii, a w 1492 w Bremie. Ponadto władał w wydzielonej części ojcowizny z Wardenburgiem i Hundsmöll. Poległ u boku starszego brata Adolfa 17 lutego 1500 pod Dithmarschen. Bezzenny i bezpotomny.
- G ELŻBIETA. Urodziła się w 1468. Była kanoniczką w opactwie Herford. Zmarła podczas epidemii dżumy w 12 września 1505.
- H ANNA. Urodziła się w 1469, zmarła zaś niezamężnie 27 września 1505 podczas zarazy.
- I IRMGARDA. Krótco po 8 października 1498 (data kontraktu małżeńskiego) wyszła za mąż za HERO OMMKENA z Dornum, naczelnika w Esens, Wittmund oraz Stedesdorf (zm. po 1518). Zmarła w 1518 lub po tym roku.
- J JADWIGA. Krótco po 28 marca 1498 (data kontraktu małżeńskiego) poślubiła EDO WIMMEKENA z Jever (zm. 21.05.1511). Zmarła ona 22 lutego 1502.
- K ADELAJDA. Krótco po 10 lipca 1503 (data kontraktu małżeńskiego) została żoną DYTRYKA III, PANA NA PSZCZYNIE (PLEŚ) (zm. 1543 lub później). Zmarła w 1513.

*

Na świat przyszedł w 1425 lub 1426 jako najstarszy syn Dytryka i Jadwigi. Po śmierci ojca w 1440 wespół z młodszymi braćmi został hrabią Oldenburga jako Chrystian XIV (VIII). Wobec bezpotomnej śmierci Krzysztofa III Bawarskiego (1448) i odmowy wuja, hrabiego Holsztynu Adolfa XI (ZOB. BIOGR. ERYKA V, s. 98), 1 września 1448 w Haderslev (niem. Hadersleben) duńska rada państwa (riksrad) ogłosiła go królem Danii, a 15 czerwca 1449 to

samo uczynił norweski riksråd. 3 lipca 1449 podpisał artykuły elekcyjne (*håndfæsting*) i 28 października tego roku został koronowany w kopenhaskim kościele Panny Marii (obecnej katedrze) przez arcybiskupa Lund Tuve Nielsena. Jesienią 1449 utracił władzę w Norwegii na rzecz Karola II Knutssona, lecz 3 lipca 1450 ponownie zasiadł na tamtejszym tronie i 29 lipca tego roku został koronowany w katedrze w Trondheim przez Marcellusa de Niveriis, biskupa Skálholt. 24 czerwca 1457 w Sztokholmie został obwołany królem Szwecji, 28 czerwca tego roku przy Kamieniach z Mora pod Uppsalą uroczyste wyniesiono go na tron, a następnego dnia arcybiskup Jöns Bengtsson Oxenstierna dopełnił w katedrze uppsalskiej aktu koronacji Chrystiana oraz jego małżonki Doroty. Po śmierci hrabiego Adolfa XI, 2 marca 1460 w Ribe został wybrany księciem Szlezwiku i hrabią Holsztynu (ten ostatni dekretem cesarza Fryderyka III z 14.03.1474 podniesiono również do rangi księstwa). W 1464 Karol II Knutsson zdołał odzyskać tron szwedzki, lecz w roku następnym ponownie został wygnany przez Oldenburga; w 1467 Chrystian musiał mu jednak ostatecznie odstąpić Szwecję, choć do końca życia wysuwał pretensje do szwedzkiej korony. Zmarł 21 maja 1481 na zamku w Kopenhadze i został pochowany w kaplicy Trzech Króli (nazwanej później jego imieniem) w obrębie katedry w Roskilde.

Małżonka Chrystiana I:

Poślubiona 28 października 1449 w kościele Panny Marii (obecnej katedrze) w Kopenhadze:

DOROTA BRANDENBURSKA

Wdowa po Krzysztofie III Bawarskim (ZOB. JEGO BIOGR., s. 124); 29 czerwca 1457 w katedrze w Uppsalii została wraz z drugim mężem powtórnie koronowana na królową małżonkę Szwecji przez arcybiskupa Jönsa Bengtssona Oxenstiernę. Zmarła ona 10 lub 25 listopada 1495 na zamku w Roskilde i spoczęła u boku Chrystiana I w kaplicy Trzech Króli (później Chrystiana I) w tamtejszej katedrze – nekropolii władców Danii.

Dzieci Chrystiana I i Doroty (1–5):

- 1 OLAF. Urodził się on 27 lub 29 września 1450 i zmarł w następnym roku.

- 2 KNUT. Urodził się w 1451, a umarł w 1455.
- 3 JAN (HANS) | s. 135
- 4 MAŁGORZATA. Urodziła się 23 czerwca 1456, a 10 lub 13 lipca 1469 w opactwie Holyrood w Edynburgu wyszła za mąż za JAKUBA III, KRÓLA SZKOCJI od 1460 (ur. St Andrews lub Stirling maj lub 10.07.1452, zamordowany 11.06.1488 w Miltown podczas ucieczki z pola bitwy pod Bannockburn), syna Jakuba II, króla Szkocji z dynastii Stewartów, oraz jego żony Marii, córki Arnolda z Egmond, księcia Geldrii. Mężowi wniosła w posagu wyspy Orkady i Szetlandy; dochowali się trzech synów. Zmarła 14 lipca 1486 w zamku Stirling i została pochowana w pobliskim opactwie Cambuskenneth.
- 5 FRYDERYK I | s. 142

Jan (Hans)

PANUJE W LATACH
1483–1513

Ojciec: CHRYSYTIAN I | s. 128

Matka: DOROTA BRANDENBURSKA | s. 133

Rodzeństwo: BIOGR. CHRYSYTIANA I

*

Urodził się 2 lutego 1455 w zamku Aalborg. W 1456 Chrystian I uzyskał od duńskiej rady państwa obietnicę uznania go następcą tronu, a w styczniu 1458 w Skara podobne przyrzeczenie złożyły riksrady Szwecji i Norwegii. Po śmierci ojca 21 maja 1481 odziedziczył Szlezwik-Holsztyn, gdzie od 12 grudnia współrządził ze swoim młodszym bratem Fryderykiem jako koregentem. 1 lutego 1483 w Halmstad podpisał artykuły elekcyjne (*håndfæsting*) Danii i Norwegii, po czym 18 maja w kościele (dziś katedrze) Panny Marii w Kopenhadze arcybiskup Lund Jöns Brostrop ukoronował go na króla Danii, a 20 lipca w katedrze w Trondheim miała miejsce jego sakra na króla Norwegii. Na mocy układu rodzinnego z 10 sierpnia 1490 przekazał księstwo szleszwicko-holsztyńskie Fryderykowi, samemu zachowując tytuł. Wykorzystując niezadowolone szwedzkich możnych, którzy w marcu 1497 odsunęli od władzy regenta Stena Sture Starszego, w październiku tego roku zajął Szwecję. 25 listopada 1497 w Sztokholmie został wybrany królem szwedzkim jako JAN II, a następnego dnia w sztokholmskim kościele św. Mikołaja, tzw. Wielkim Kościele (Storkyrkan) miała miejsce jego koronacja, której dokonał arcybiskup Uppsali Jakub Ulvsson. W 1497 doprowadził do wyboru najstarszego syna Chrystiana następcą tronu Szwecji, jednak w 1501 został tam zdetronizowany przez Stena Sture. Zmarł 20 lutego 1513 w zamku Aalborg i znalazł spoczynek w kościele klasztoru franciszkańskiego w Odense. Po rozbiórce świątyni w 1805 prochy króla i jego rodziny przeniesiono do pobliskiej katedry św. Knuta.

Małżonka Jana (Hansa):

Poślubiona 6 września 1478 na zamku w Kopengadze:

KRYSTYNA SASKA

Była córką Ernesta, elektora saskiego i landgraфа Turyngii z dynastii Wettynów, i jego żony Elżbiety, córki Albrechta III, księcia bawarskiego na Monachium. Urodziła się ona 25 grudnia 1461 na zamku w Torgau. 18 maja 1483 w kościele Panny Marii w Kopenhadze została koronowana na królową małżonkę Danii, 20 lipca tego roku w Trondheim koronowano ją na królową małżonkę Norwegii, a w lutym 1499 w katedrze w Uppsali – na królową małżonkę Szwecji. Zmarła 8 grudnia 1521 w Odense i spoczęła w tamtejszym klasztorze franciszkanów; po rozebraniu tegoż w 1805 prochy królowej przeniesiono wraz ze szczątkami jej małżonka do katedry św. Knuta w Odense.

Dzieci Jana (Hansa) i Krystyny (1–6):

1–2 ERNEST i JAN. Obaj umarli w dzieciństwie, nie zachowały się jednak żadne daty.

3 CHRYSYAN II | s. 138

4 ? JAKUB. Być może jest on mylony z Ernestem (zob. powyżej). Urodzony w 1483, zmarł w 1500.

5 ELŻBIETA. Urodziła się krótko przed 24 czerwca 1485 na zamku w Nyborgu nieopodal Odense, a 10 kwietnia 1502 w Stendal wyszła za JOACHIMA I NESTORA, ELEKTORA BRANDENBURSKIEGO od 1499 (ur. Cölln pod Berlinem 21.02.1484, zm. tamże 11.07.1535), potomka dynastii Hohenzollernów, syna elektora Jana Cycero-na oraz jego żony Małgorzaty, córki Wilhelma III Mężnego, landgraфа Turyngii; owocem ich mariażu było pięcioro dzieci. Elżbieta zmarła 10 czerwca 1555 na zamku w Cölln pod Berlinem (Koloniam nad Szprewą, późniejszy zamek berliński) i została pochowana w kolegiacie (katedrze) w Cölln – późniejszej katedrze berlińskiej.

6 FRANCISZEK. Urodził się 15 lipca 1497 na zamku w Kopenhadze, gdzie także zmarł 1 kwietnia 1511. Spoczął w kościele klasztor-nym opactwa franciszkanów w Odense, skąd w 1805 jego prochy przeniesiono do tamtejszej katedry św. Knuta.

Chrystian II

PANUJE W LATACH
1513–1523

Ojciec: JAN (HANS) | s. 135

Matka: KRYSZYNA SASKA | s. 137

Rodzeństwo: BIOGR. JANA (HANSA)

*

Zwany OKRUTNYM oraz TYRANEM, urodził się 1 lub 2 lipca 1481 na zamku w Nyborgu koło Odense. 22 września 1487 w Lund został obwołany sukcesorem duńskiej korony, 25 lipca 1489 w Kopenhadze ogłoszono go następcą tronu Norwegii, a w grudniu 1497 w Sztokholmie – następcą tronu szwedzkiego. W 1502 ojciec mianował go namiestnikiem Norwegii. Po jego śmierci w 1513 wstąpił na tron Danii i Norwegii i 22 lipca w Kopenhadze zatwierdził artykuły elekcyjne (*håndfæsting*). 11 czerwca 1514 w kościele Panny Marii (obecnej katedrze) w Kopenhadze został ukoronowany na króla Danii przez arcybiskupa Lund Birgera Gunnersena, a 20 lipca tegoż roku w Oslo koronowano go na króla Norwegii. Po pokonaniu regenta Stena Sture Młodszego, 1 listopada 1520 na wzgórzu Brunkeberg pod Sztokholmem został wybrany „dziedzicznym” królem Szwecji i 4 listopada w sztokholmskim kościele pw. św. Mikołaja (Storkyrkan) koronowany przez arcybiskupa Uppsali Gustawa Trolle. W listopadzie 1520 doprowadził do stracenia zaproszonych na jego koronację w Sztokholmie czołowych przedstawicieli możnowładztwa szwedzkiego, związanych z regentem Stenem Sture Młodszym (tzw. krwawa łaźnia sztokhomska), co doprowadziło do wybuchu powstania ludowego i w rezultacie do jego usunięcia z tronu Szwecji (1521). 20 stycznia 1523 został zdetronizowany także w Danii i Norwegii, gdzie władza przypadła jego stryjowi Fryderykowi. Obalony król wraz z rodziną zbiegł do Niderlandów, skąd w 1531 przedsięwziął próbę odzyskania władzy. Pojmany przez Fryderyka I resztę życia spędził

w więzieniu, zamienionym w 1549 na areszt domowy. Zmarł 25 stycznia 1559 na zamku w Kalundborgu i spoczął u boku rodziców w kościele klasztorным franciszkanów w Odense; po rozbiorze zniszczonego kościoła w 1805 królewskie sarkofagi przeniesiono do tamtejszej katedry św. Knuta.

Małżonka Chrystiana II:

Poślubiona *per procura* 18 lipca 1501 w Brukseli, ponownie *per procura* 11 lipca 1514 tamże i osobiście 12 sierpnia 1515 na zamku w Kopenhadze:

IZABELA AUSTRIACKA (KASTYLIJSKA)

W Danii zwana ELŻBIETĄ, była ona córką Filipa I Pięknego, króla Kastylii i Leónu oraz księcia Burgundii z dynastii Habsburgów, i jego żony Joanny Szalonej, królowej Kastylii, Leónu, Aragonii, Neapolu i Sycylii, córki Królów Katolickich Izabeli I Kastylijskiej i Ferdynanda V (II) Aragońskiego. Na świat przyszła 18 lipca 1501 w zamku brukselskim. Jej koronacja na królową małżonkę Danii i Norwegii miała miejsce na zamku kopenhaskim w dniu zaślubin z Chrystianem, a dokonał jej arcybiskup Lund Birger Gunnersen. Będąc w zaawansowanej ciąży, nie udała się w 1520 wraz z małżonkiem na jego sztokholmską koronację. Po detronizacji Chrystiana w 1523 schroniła się wraz z nim i dziećmi u rodziny w Niderlandach. Zmarła 19 stycznia 1526 w Zwijnaarde koło Gandawy i została pochowana w klasztorze św. Piotra tamże. W październiku 1883 szczątki królowej przewieziono do Danii i wraz z prochami jej najstarszego syna złożono w katedrze św. Knuta w Odense, gdzie od kilkudziesięciu lat spoczywał jej małżonek.

Dzieci Chrystiana II (1–6):

1 JAN. Urodził się 21 lutego 1518 w zamku kopenhaskim. W 1523 wraz z rodzicami oraz siostrami musiał uciekać z Danii; osiedli u krewnych królowej w Niderlandach. Jan zmarł 11 (lub 2) sierpnia 1532 w Ratyzbonie (Regensburgu) i został pochowany u boku matki w klasztorze św. Piotra w Gandawie; w październiku 1883 szczątki księcia ekshumowano i wspólnie z prochami matki przeniesiono do katedry św. Knuta w Odense.

2–3 MAKSYMILIAN i FILIP. Bliźnięta, urodzone 4 lipca 1519 (w Kopenhadze) i zmarłe wnet potem (wedle niektórych opracowań

młodszy książę zmarł w 1520), zostały pochowane w „kościelie św. Ducha” w obrębie kopenhaskiego klasztoru franciszkanów.

- 4 DOROTA. Urodziła się 10 listopada 1520 na zamku w Kopenhadze, a 26 września 1535 w Heidelbergu wyszła za FRYDERYKA II MĄDREGO, ELEKTORA PALATYNATU REŃSKIEGO od 1544 (ur. zamek Winzingen 9.12.1482, zm. Alzey 26.02.1556), syna Filipa Prawego, elektora Palatynatu z palatyńskiej linii dynastii Wittelsbachów, oraz jego żony Małgorzaty, córki Ludwika IX Bogatego, księcia bawarskiego na Landshut z bawarskiej linii tej samej dynastii. Małżeństwo to pozostało bezdzietne. Dorota zmarła 20 września 1580 w Heidelbergu i znalazła spoczynek w tamtejszym kościele św. Ducha (Heiligengeistkirche).
- 5 KRYSZYNA. Urodziła się w listopadzie 1521 na zamku w Nyborgu opodal Odense, a 4 maja 1534 w Mediolanie poślubiła FRANCISZKA II MARIĘ, księcia Mediolanu i hrabiego Pawii od 1521 do 1524, przejściowo w 1525 i na powrót od 1535 (ur. Vigevano 4.01 lub 4.02.1495, zm. Mediolan 1.11.1535), syna Ludwika I Marii zwanego il Moro (Czarnym, Maurem), księcia Mediolanu i hrabiego Pawii z dynastii Sforzów, oraz jego żony Beatrycze, córki Herkulesa I, księcia Ferrary, Modeny i Reggio; krótkotrwały ten mariaż pozostał bezdzietny. Drugim mężem Krystyny został 10 lipca 1541 w Brukseli FRANCISZEK I, KSIĄŻĘ LOTARYNGII I BARU od 1544 (ur. Nancy 23.08.1517, zm. Remiremont 12.06.1545), syn Antoniego, księcia Lotaryngii i Baru z dynastii Vaudémont, i jego żony Renaty, pani Mercour, córki Gilberta de Bourbon, hrabiego Montpensier; mieli troje dzieci. Krystyna zmarła 10 grudnia 1590 w Tortona i spoczęła w klasztorze cordelierów w Nancy.
- 6 BEZIMIENNY SYN. Urodził się i zmarł w styczniu 1523.

Fryderyk I

PANUJE W LATACH
1523–1533

Ojciec: CHRYSYTYAN I | s. 128

Matka: DOROTA BRANDENBURSKA | s. 133

Rodzeństwo: BIOGR. CHRYSYTYANA I

*

Urodził się on 3 września lub 7 października 1471 w zamku Haderslevhus zwanym Hansborgiem w Haderslev (niem. Hadersleben). Po śmierci ojca, na mocy umowy ze starszym bratem 12 grudnia 1481 został jego koregentem w księstwie szlezwicko-holsztyńskim, które objął na mocy układu rodzinnego 10 sierpnia 1490. Po detronizacji Chrystiana II, 29 stycznia 1523 został wybrany jego następcą na duńskim tronie. Artykuły elekcyjne (*håndfæsting*) podpisał 26 marca 1523 w Viborgu oraz 3 sierpnia w Roskilde, a 7 sierpnia 1524 w kościele Panny Marii (późniejsza katedra) w Kopenhadze został koronowany na króla Danii przez arcybiskupa Uppsali Gustawa Trolle. 24 listopada 1524 w Ribe ogłoszono go królem Norwegii i tego samego dnia podpisał norweskie *håndfæsting*. Zmarł 10 kwietnia 1533 w zamku Gottorp w Szlezwiku i spoczął w szlezwickiej katedrze św. Piotra.

Małżonki Fryderyka I:

1. Poślubiona 10 kwietnia 1502 w Stendal:

ANNA BRANDENBURSKA

Była ona córką Jana Cicero, elektora brandenburskiego z dynastii Hohenzollernów, oraz jego żony Małgorzaty, córki Wilhelma III Mężnego, landgraфа Turyngii. Urodziła się 27 sierpnia 1487 na zamku w Cölln pod Berlinem (później zamek berliński), zmarła zaś 3 maja 1514 na zamku w Kilonii, nie doczekawszy królewskiego awansu małżonka. Znalazła spoczynek w kościele klasztornym w Bodersholm.

2. Poślubiona 9 października 1518 w Kilonii:

ZOFIA POMORSKA

Jej ojcem był Bogusław X Wielki, książę pomorski z dynastii Gryfitów, matką zaś królowna polska Anna, córka Kazimierza IV Jagiellończyka. Urodziła się w początku 1501, a 13 sierpnia 1525 w kościele Panny Marii (obecnej katedrze) w Kopenhadze została ukoronowana na królową małżonkę Danii. Po śmierci męża osiadła w swoich dobrach wdowich w Szlezwiku, o które toczyła spór z pasierbem Chrystianem III, a następnie z jego synem Fryderykiem II. Zmarła 13 maja 1568 na zamku w Kilonii i została pochowana w katedrze św. Piotra w Szlezwiku.

Potomstwo Fryderyka I:

Dzieci z pierwszego małżeństwa (1–2):

- 1 CHRYSTIAN III | s. 151
- 2 DOROTA. Celem odróżnienia od młodszej przyrodniej siostry i imienniczki, niektóre opracowania zwą ją STARSZĄ. Urodziła się 1 sierpnia 1504 w zamku Gottorp (niem. Gottorf) w mieście Szlezwik, a 1 lipca 1526 w katedrze w Królewcu (obecnie Kaliningrad) poślubiła ALBRECHTA BRANDENBURSKIEGO, wielkiego mistrza krzyżackiego od 1511, KSIĘCIA PRUSKIEGO (W PRUSACH) od 1525 (ur. Ansbach 17.05.1490, zm. Tapiewo (Tapiau) 20.03.1568), syna Fryderyka Starszego, margrabiego brandenburskiego na Ansbach i Bayreuth z dynastii Hohenzollernów, oraz królowny polskiej Zofii, córki króla Kazimierza IV Jagiellończyka; mieli sześcioro dzieci. Dorota zmarła 11 kwietnia 1547 na zamku w Królewcu i została pochowana w tamtejszej katedrze. Albrecht poślubił później księżniczkę brunszwicką Annę Marię, z którą dochował się dalszych dzieci.

Dzieci z drugiego małżeństwa (1–5):

- 1 JAN. STARSZYM zwano go dla odróżnienia od bratanka i imiennika, księcia holsztyńskiego na Sonderburgu (BIOGR. CHRYSTIANA III, s. 154). Urodził się 29 czerwca 1521 lub dzień wcześniej w zamku Haderslevhus zwanym Hansborgiem w Haderslev (niem. Hadersleben). Od śmierci ojca współrządził z braćmi Chrystianem i Adolfem w księstwie holsztyńskim, a po podziale ojcowizny 9 sierpnia 1544 otrzymał jej część ze stolicą w Ha-

derslev. Wedle postanowień układu rodzinnego, zawartego w Odense 3 maja 1580 bezdzietny Jan zapisał swoją domenę do podziału pomiędzy młodszego brata Adolfa oraz bratanków. Zmarł 1 lub 2 października 1580 w Haderslevhus (Hansborgu) i znalazł spoczynek w katedrze św. Piotra w Szlezwiku.

2. ELŻBIETA. Urodziła się 4 (14?) października 1524, a 26 sierpnia 1543 w Kilonii została żoną MAGNUSA (III), KSIĘCIA MEKLEMBURSKIEGO (ur. Stargard 4.07.1509, zm. Bützow (Budziszów) 28.01.1550), syna księcia meklemburskiego Henryka III i jego pierwszej żony Urszuli, córki Jana Cicero, elektora brandenburskiego. Drugim mężem owdowiałej i bezdzietnej Elżbiety został 16 lutego 1556 ULRYK III zwany NIEMIECKIM NESTOREM, KSIĄŻĘ MEKLEMBURSKI NA GÜSTROWIE od 1555, NA SCHWERINIE w latach 1576–85 i od 1592 (ur. Schwerin 21.04.1528, zm. Güstrow 14.03.1603), syna Albrechta VI Pięknego, księcia meklemburskiego na Güstrowie, oraz jego żony Anny, córki Joachima I Nestora, elektora brandenburskiego (po matce wnuczki króla Hansa). Ich jedyną córką była ZOFIA, zaślubiona później przez króla FRYDERYKA II (SZCZEGÓŁY W JEGO BIOGR.). Elżbieta zmarła 15 października 1586 w Nykøbing i została pochowana w katedrze NMP w Güstrowie. Po jej śmierci książe Ulryk III pojął za żonę Annę, córkę Filipa I, księcia pomorskiego na Wołogoszczy z dynastii Gryfitów, jednak małżeństwo to pozostało bezpotomne.
3. ADOLF I (II). Urodził się 25 stycznia 1526 na zamku we Flensburgu (duń. Flensborg) i po śmierci ojca w 1533 wraz ze starszymi braćmi współrządził w Szlezwiku-Holsztynie. W wyniku podziału ojcowizny 9 sierpnia 1544 otrzymał część księstwa z zamkiem Gottorp (niem. Gottorf) w Szlezwiku. Po śmierci młodszego brata Fryderyka w 1556 został jego następcą na tronie biskupim w Szlezwiku, natomiast na mocy układu z Odense (3.05.1580), 19 września 1581 wespół z bratankami – królem Fryderykiem II oraz Janem Młodszym, księciem holsztyńskim na Sonderburgu – dokonał podziału domeny należącej do Jana Starszego (ZOB. WYŻEJ). Zmarł 1 października 1586 w zamku Gottorp w Szlezwiku i znalazł spoczynek w tamtejszej katedrze pw. św. Piotra.

Żoną Adolfa została 17 grudnia 1564 w zamku Gottorp:

KRYSTYNA HESKA, córka Filipa I zwanego Wspaniałomyślnym, landgrafa heskiego, oraz jego pierwszej żony Krystyny, córki Jerzego Brodatego, księcia saskiego i margrabiego Miśni. Urodziła się 29 czerwca 1543 w Kassel. Po śmierci starszego syna Fryderyka (1587) sprawowała regencję w księstwie holsztyńskim w imieniu młodszego syna Filipa. U schyłku życia wycofała się do swoich dóbr wdowich. Zmarła 13 maja 1604 na zamku w Kilonii i została pochowana u boku męża.

Dzieci Adolfa i Krystyny (A–J):

LINIA HOLSZTYŃSKA STARSZA (HOLSTEIN-GOTTORP)

- A FRYDERYK II. Urodził się 21 czerwca (kwietnia?) 1568 w zamku Gottorp w Szlezwiku. Po śmierci ojca w 1586 został księciem holsztyńskim na Gottorp (Schleswig-Holstein-Gottorp). Zmarł bezzennie 15 czerwca 1587 w zamku Gottorp w Szlezwiku i spoczął w katedrze św. Piotra w Szlezwiku.
- B ZOFIA. Urodzona 1 czerwca 1569 w zamku Gottorp w Szlezwiku, 17 lutego 1588 w Reinbek poślubiła JANA V (VII), KSIĘCIA MEKLEMBURSKIEGO od 1576, NA SCHWERINIE od 1585 (ur. Güstrow 7.03.1558, popełnił samobójstwo w Stargardzie 22.03.1592), syna Jana Albrechta I, księcia meklemburskiego na Güstrowie i Schwerinie, oraz jego żony Anny Zofii, córki Albrechta, księcia pruskiego; mieli troje dzieci. W 1603 Zofia przejęła władzę w księstwie meklemburskim i sprawowała ją w imieniu synów do 1608. Zmarła 14 listopada 1634 na zamku w Schwerinie i spoczęła w kościele w Lübz.
- C FILIP. Urodził się 10 sierpnia 1570 w zamku Gottorp w Szlezwiku. Po bezpotomnej śmierci starszego brata Fryderyka w 1587 został księciem holsztyńskim na Gottorp (z uwagi na małoletniość początkowo pod regencją matki). Zmarł bezzennie 18 października 1590 w zamku Gottorp i spoczął w katedrze św. Piotra w Szlezwiku.
- D KRYSTYNA, żona KAROLA IX (KRÓLOWIE SZWECJI, CZĘŚĆ 5.).
- E ELŻBIETA. Urodziła się 11 marca 1574 na zamku Gottorp w Szlezwiku i tam także umarła 12 stycznia 1587. Została pochowana w katedrze św. Piotra Szlezwiku.

F JAN ADOLF. Jego pierwsze imię w formie oryginalnej brzmia Johan, co odróżnia go od kuzyna, syna księcia Jana Młodszego (ZOB. BIOGR. CHRYSYIANA III, s. 159), który przy identycznym zestawie imion posługiwał się odmianą Hans. Urodził się 27 lutego 1575 na zamku Gottorp w Szlezwiku jako jedno z bliźniąt. W 1585 został wybrany następcą zmarłego księcia Henryka sasko-lauenburskiego na urząd administratora arcybiskupstwa Hamburga-Bremy, natomiast śmierć Eberharda von Holle w 1586 uczyniła go biskupem Lubeki. Po bezdzietnej śmierci starszego brata Filipa (1590) został księciem holsztyńskim na Gottorp. W 1596 przekazał młodszemu bratu Janowi Fryderykowi urząd administratora hambursko-bremeńskiego, a w 1607 scedował na niego także godność biskupa Lubeki. Zmarł 31 marca 1616 w zamku Gottorp w Szlezwiku i spoczął w katedrze św. Piotra tamże. Żoną Jana Adolfa została 30 sierpnia 1596 na zamku w Kopenhadze:

AUGUSTA DUŃSKA (ZOB. BIOGR. FRYDERYKA II).

Dzieci Jana Adolfa (I–VIII):

- I FRYDERYK III. Urodził się 22 grudnia 1597 w zamku Gottorp w Szlezwiku i po śmierci ojca w 1616 wstąpił na tron księstwa Holstein-Gottorp. Jego żoną została 21 lutego 1630 w Dreźnie MARIA ELŻBIETA SASKA (ur. Dreżno 22.11.1610, zm. Husum 24.10.1684), córka Jana Jerzego I, elektora saskiego, z którą miał potomstwo. Zmarł 10 sierpnia 1659 w Tönning i został pochowany u boku przodków w katedrze św. Piotra w Szlezwiku.

Jego zstępni władali księstwem Holstein-Gottorp, a następnie Wielkim Księstwem Oldenburga do 1918; w 1762 jedna z gałęzi tej linii rodu zasiadła na cesarskim tronie Rosji, gdzie włądała do rewolucji 1917, oficjalnie pod nazwą dynastii Romanowów (właśc. Romanow-Holstein-Gottorp), zaś w latach 1751–1818 kolejna gałąź panowała w Szwecji (ZOB. KRÓLOWIE SZWECJI, CZĘŚĆ 7., Tablica 7).

- II ELŻBIETA ZOFIA. Urodziła się 12 października 1599 w zamku Gottorp w Szlezwiku, a 5 marca 1621 w Husum poślubiła AUGUSTA, KSIĘCIA SASKO-LAUENBURSKIEGO od 1619 (ur. Ratzeburg 17.02.1577, zm. Lauenburg 18.01.1656), z którym miała potomstwo. Zmarła 25 listopada 1657 w Ratzeburgu i spoczęła w tamtejszej katedrze u boku męża.
- III ADOLF. Urodził się 15 września 1600 w zamku Gottorp w Szlezwiku. Służył w armii cesarskiej i został śmiertelnie ranny 7 września 1631 podczas bitwy pod Lipskiem; zmarł 9 września w pobliskim Eulenburgu. Nie założył rodziny.
- IV DOROTA AUGUSTA. Urodziła się 12 maja 1602 w zamku Gottorp w Szlezwiku, a 12 maja 1633 poślubiła JOACHIMA ERNESTA I STARSZEGO, KSIĘCIA HOLSZTYŃSKIEGO NA PLÖN, z którym miała liczne dzieci (ZOB. BIOGR. CHRYSYIANA III, s. 166). Zmarła 13 marca 1682 na zamku w Plön i została pochowana u boku męża w kościele w Plön.
- V JADWIGA. Urodziła się 23 grudnia 1602 w zamku Gottorp w Szlezwiku, a 15 lipca 1620 w Husum wyszła za AUGUSTA, PALATYNĄ SULZBACH od 1614 (ur. Neuburg 2.10.1582, zm. Weinheim 14.08.1632), któremu urodziła kilkoro dzieci. Zmarła 23 marca 1657 w Norymberdze i została pochowana u boku męża w kościele św. Marcina w Lauingen.
- VI ANNA. Urodzona 19 grudnia 1605 w zamku Gottorp w Szlezwiku, zmarła tamże 20 marca 1623 i spoczęła w szlezwickiej katedrze św. Piotra.
- VII JAN. Na świat przyszedł 18 marca 1606 w zamku Gottorp w Szlezwiku. Po śmierci stryja, Jana Fryderyka (1634), został jego następcą na urządzie biskupa Lubeki. 7 maja 1640 w Plön jego żoną została JULIANA FELICYTA WIRTEMBERSKA (ur. Brenz 19.12.1619, zm. Mönch-Neversdorf 3.01.1661), córka Juliusza Fryderyka, księcia wirtemberskiego na Juliusburgu, z któ-

raż miał czworo dzieci (na nich linia wygasła). Zmarł 21 lutego 1655 na zamku w Eutin.

VIII CHRYSYTIAN. Urodzony 1 grudnia 1609 (w zamku Gottorp), zmarł w dzieciństwie.

G ANNA. Urodziła się 27 lutego 1575 w zamku Gottorp w Szlezwiku; była bliźniaczką Jana Adolfa. Jej mężem został 28 stycznia 1598 w Esens ENNO III, HRABIA FRYZJI WSCHODNIEJ (OSTFRIESLANDII) od 1599 (ur. 30.09.1563, zm. Leerort 19.08.1625), syn hrabiego Edzarda II z dynastii Cirksena, i jego żony Katarzyny, córki Gustawa I, króla Szwecji. Enno III był wdowcem po Walburdze (zm. 1586), córce Jana II, hrabiego Rietberg, z którą miał potomstwo; z Anną Holsztyńską dochował się pięciorga dzieci. Zmarła ona 24 kwietnia 1625 i spoczęła w mauzoleum Criksenów w Aurich.

H CHRYSYTIAN. Urodził się on 29 maja 1576 w zamku Gottorp w Szlezwiku, gdzie zmarł 22 kwietnia 1577. Został pochowany w katedrze św. Piotra w tymże mieście.

I AGNIESZKA. Urodzona 20 grudnia 1578 (w zamku Gottorp), zmarła niezamężnie w 1627.

J JAN FRYDERYK. Urodził się 1 września 1579 (w 1577 lub 1578?) w zamku Gottorp w Szlezwiku. Po rezygnacji starszego brata, Jana Adolfa, w 1596 został wybrany administratorem arcybiskupstwa hambursko-bremeńskiego, a w 1607 przejął także godność biskupa Lubeki. W trakcie wojny trzydziestoletniej przejściowo utracił Bremę (1626–32), uzyskując w zamian biskupstwo Verden (1631). Zmarł 3 września 1634 w Altkloster pod Buxtehude i został pochowany w katedrze św. Piotra w Szlezwiku.

Dzieci pozamałżeńskie (I–II):

Z ANNĄ DOBBEL z Bremervörde:

I FRYDERYK VON HOLSTEIN (legitymizowany 1621).

II KRYSZYNA VON HOLSTEIN (legitymizowana 1621).

4 ANNA. Urodziła się w 1527, a zmarła 4 czerwca 1535 i spoczęła u boku rodziców w katedrze św. Piotra Szlezwiku.

5 DOROTA, w niektórych opracowaniach zwana MŁODSZĄ celem odróżnienia od starszej przyrodniej siostry i imienniczki. Uro-

dziła się w 1528. Za mąż wyszła dość późno, dopiero w 1573 (ok. 27.10); małżonkiem został KRZYSZTOF, KSIĄŻĘ MEKLEMBURSKI, biskup Ratzeburga od 1554 (ur. Augsburg 30.06.1537, zm. Tempzin 4.03.1592), syn Albrechta VII Pięknego, księcia meklemburskiego na Güstrowie, i jego żony Anny, córki Joachima I Nestora, elektora brandenburskiego; nie dochowali się dzieci. Dorota zmarła 11 listopada 1575 w Schönbergu i została pochowana w katedrze w Güstrowie. Owdowiały Krzysztof pojął następnie za żonę (1581) księżniczkę szwedzką Elżbietę Wazównę (KRÓLOWIE SZWECJI, CZĘŚĆ 5.).

- 6 FRYDERYK. Urodził się w 1529 lub 13 kwietnia 1532. Od młodości przeznaczony był do kariery kościelnej, w 1549 został koadiutorem szlzewickim, a w 1551 objął tron biskupi w Szlzewiku i w Hildesheim. Zmarł 27 października 1556 na zamku w Kilonii, skąd jego zwłoki przewieziono do Szlzewiku i złożono w katedrze św. Piotra.

Dzieci pozamałżeńskie Fryderyka I (1–2):

Z nieznaną nałożnicą (nałożnicami):

- 1 KATARZYNA, żona pułkownika HERMANA HOYERA.
- 2 GESEKE, żona JANA (HANSA) KNUDSENA, mieszczanina z Husum.

Chrystian III

PANUJE W LATACH
1534–1559

Ojciec: FRYDERYK I | s. 142

Matka: ANNA BRANDENBURSKA | s. 143

Rodzeństwo: BIOGR. FRYDERYKA I

*

Urodził się 12 sierpnia 1503 w zamku Gottorp w mieście Sleszwik. Od śmierci ojca w 1533 współrządził z młodszymi przyrodnimi braćmi – Janem (Starszym) i Adolfem – w księstwie holsztyńskim, w Danii natomiast trwała wojna domowa ze stronnikami kuzyna Chrystiana, hrabiego Krzysztofa von Oldenburg-Delmenhorst (ZOB. BIOGR. CHRYSYIANA I, s. 131), który zamierzając przywrócić tron Chrystianowi II zajął część kraju z Kopenhagą. 4 lipca 1534 w Skanderborgu został obwołany królem Danii i Norwegii, jednak Kopenhagę zdołał odbić z rąk Krzysztofa dopiero 29 lipca 1536. Podczas riksdagu 30 października 1536 w Kopenhadze wprowadził luteranizm jako religię państwową, przyjmując tytuł głowy duńskiego Kościoła luterńskiego, i tego samego dnia podpisał *håndfæsting*. 12 sierpnia 1537 w kościele Panny Marii (od 1924 katedra) w Kopenhadze został koronowany przez Jana Bugenhagena, proboszcza kościoła NMP w Wittenberdze, teologa i jednego z pierwszych przywódców protestantyzmu. W 1537 zniósł unię personalną, łączącą od 1380 Danię i Norwegię, degradowując to drugie państwo do roli duńskiej prowincji. 9 sierpnia 1544 w Rendsburgu wspólnie z braćmi dokonał ponownego podziału Sleszwiku-Holsztynu. Zmarł 1 stycznia 1559 w zamku Koldinghus w Kolding i spoczął w katedrze św. Knuta w Odense, skąd w 1578 jego prochy przeniesiono do kaplicy Trzech Króli (obecnie Chrystiana I) w obrębie katedry w Roskilde.

Małżonka Chrystiana III:

Poślubiona 29 października 1525 w Lauenburgu (duń. Lauenborg):

DOROTA SASKO-LAUENBURSKA

Była ona córką Magnusa I, księcia saskiego na Lauenburgu, potomka dynastii askańskiej, i jego żony Katarzyny, córki Henryka I Starszego, księcia brunszwickiego na Wolfenbüttel. Urodziła się 9 lipca 1511 na zamku w Lauenburgu. 12 sierpnia 1537 w Kopenhadze została ukoronowana na królową małżonkę. Zmarła 7 października 1571 na zamku w Sonderburgu (duń. Sønderborg) i została pochowana w kaplicy zamkowej. W 1581 prochy królowej przeniesiono do katedry w Roskilde i złożono u boku jej męża w kaplicy Trzech Króli (później Chrystiana I).

Dzieci Chrystiana III i Doroty (1–5):

- 1 ANNA. Urodziła się 22 (25?) listopada 1532 w zamku Haderslevhus w Haderslev (niem. Hadersleben), a 7 października 1548 w Torgau poślubiła AUGUSTA ŁYSEGO, KSIĘCIA SASKIEGO na Freibergu od 1544, ELEKTORA SASKIEGO od 1553 (ur. Freiberg 31.07.1526, zm. Drezno 11.02.1586), syna Henryka V Pobożnego, księcia saskiego na Miśni, protoplasty albertyńskiej linii Wettynów, oraz jego żony Katarzyny, córki Magnusa II, księcia meklemburskiego na Schwerinie i Güstrowie; dochowali się piętnaściora dzieci. Anna zmarła 1 października 1585 na zamku w Dreźnie i spoczęła w katedrze NMP we Freibergu. Owdowiały August ożenił się w 1586 z Agnieszką Jadwigą, księżniczką anhalcką, lecz małżeństwo nie miał dalszych dzieci.
- 2 FRYDERYK II | s. 169
- 3 MAGNUS. Urodził się 26 (14?) sierpnia 1540 na zamku w Kopenhadze. W 1560 został wybrany biskupem Ozylii (Øsel, obecnie Saaremaa w Estonii), Kurlandii i Rewała (obecnie Tallin). Latem 1570 przybył na dwór moskiewski i w dniu 10 czerwca został przez Iwana IV Groźnego ukoronowany na króla Inflant. Poróżniony z carem i uwięziony, w 1577 za cenę odzyskania wolności zrzekł się tytułu królewskiego; resztę życia spędził w Kurlandii. Zmarł 18 marca 1583 w zamku Pilten (pol. Piltyń, obecnie Piltene na Łotwie) i został pochowany w kaplicy zamkowej. W 1662 prochy przeniesiono do katedry w Roskilde.

Żoną Magnusa została poślubiona 22 kwietnia 1573 w Wielkim Nowogrodzie:

MARIA WŁADYMIROWNA, kuzynka Iwana Groźnego, córka Włodzimierza Andriejewicza, księcia staryckiego i wołkołamskiego z moskiewskiej linii dynastii Rurykowiczów, i jego drugiej żony Eudoksji, córki Romana Iwanowicza, księcia Odojewskiego. Na świat przyszła przed (lub w) 1560. Po śmierci męża powróciła z córkami do Rosji i została mniszką pod imieniem MARY. Zmarła 13 czerwca 1597 lub po 1611 w swoim monasterze i zapewne tam spoczęła.

Córki (A–B):

A MARIA. Urodzona w lipcu 1580, zmarła w 1597.

B EUDOKSJA. Urodziła się w styczniu 1581, a zmarła w 1588.

- 4 JAN. Celem odróżnienia od stryja i imiennika (ZOB. BIOGR. FRYDERYKA I, s. 144) zwany był MŁODSZYM, w niektórych opracowaniach występuje jako JAN II lub III. Urodził się 25 marca 1545 albo w zamku Koldinghus w Kolding, albo w zamku Haderslevhus (Hansborg) w Haderslev. 27 stycznia 1564 wraz ze starszym bratem, królem Fryderykiem II, dokonał podziału księstwa holsztyńskiego, zgodnie z którym otrzymał Sonderburg (duń. Sønderborg), Norburg (Nordborg), Plön (Pløen), Aeroe (Ærø) oraz Ahrensböck. Ponadto na mocy układu rodzinnego, zawartego dnia 3 maja 1580 z kolejnym stryjem Adolfem, księciem holsztyńskim na Gottorp (s. 145), oraz z Fryderykiem II, 19 września 1581 wszedł w posiadanie części schedy po bezpocemnym Janie Starszym. Zmarł 9 października 1622 na zamku w Glücksburgu (duń. Glücksborg) i znalazł spoczynek w kościele zamkowym w Sonderburgu.

Małżonki Jana Młodszego:

1. Poślubiona 19 września 1568 w zamku Koldinghus w Kolding: ELŻBIETA BRUNSZWICKA, córka Ernesta II (V), księcia brunszwickiego na Grubenhagen z dynastii Welfów, i jego żony Małgorzaty, córki Jerzego I, księcia pomorskiego. Urodziła się 20 marca 1550 w Salzderhelden, a zmarła wkrótce po ostatnim porodzie, 11 lutego 1586 w Osterholm. Spoczęła w kościele zamkowym w Sonderburgu.

2. Poślubiona 14 lutego 1588 w Sonderburgu:

AGNIESZKA JADWIGA ANHALCKA, córka Joachima Ernesta, księcia Anhaltu, potomka dynastii askańskiej, i jego drugiej żony Eleonory, córki Krzysztofa, księcia Wirtembergii. Urodziła się 21 października 1536 na zamku w Dessau. Jej pierwszym mężem był poślubiony 3 stycznia 1586 w Dessau AUGUST, ELEKTOR SASKI, wdowiec po księżniczce duńskiej Annie (zob. s. 153); krótkotrwałe to małżeństwo pozostało bezpotomne. Zmarła 3 listopada 1616 na zamku w Sonderburgu i spoczęła w tamtejszym kościele zamkowym.

Potomstwo Jana Młodszeo:

LINIA HOLSZTYŃSKA MŁODSZA (SCHLESWIG-HOLSTEIN)

Dzieci z pierwszego małżeństwa (A–N):

A DOROTA. Urodziła się 16 października 1569 na zamku w Sonderburgu, gdzie 3 lub 4 grudnia 1589 wyszła za FRYDERYKA IV, KSIĘCIA LEGNICKIEGO od 1581 (ur. Legnica 20.04.1552, zm. tamże 6.04.1596), syna Fryderyka III, księcia legnickiego z dolnośląskiej linii Piastów, oraz jego żony Katarzyny, córki Henryka III (V), księcia meklemburskiego na Schwerinie. Fryderyk IV był wdowcem po Marii Sydonii (zm. 1587), córce Waclawa III Adama, księcia cieszyńskiego z górnośląskiej linii Piastów. Dorota dała życie martwemu synowi (1592) i zmarła będąc w ciąży z drugim 5 lipca 1593 na zamku w Legnicy; spoczęła w legnickim kościele pw. św. Jana Chrzciciela. Fryderyk IV ożenił się po raz trzeci (1594) z Anną, córką Krzysztofa, księcia wirtemberskiego, jednak nie miał już więcej dzieci.

B CHRYSZTIAN. Urodził się 26 listopada 1570 na zamku w Sonderburgu. Po śmierci ojca (1622) wespół z braćmi dokonał podziału schedy po nim: przypadła mu wówczas w udziale wyspa Aeroe (duń. Ærø) w pobliżu Fionii. Zmarł 14 czerwca 1633 i spoczął w Norburgu (Nordborg) na wyspie Als.

Morganatyczną żoną Chrystiana była niejaka KATARZYNA GRIEBEL (ur. Lütjenburg 1570, zm. wyspa Aeroe 1640).

Ich córka:

I ZOFIA GRIEBEL (ur. 1600, zm. ?).

- C ERNEST. Urodził się 17 stycznia 1572. Służył w armii cesarskiej i poległ wraz z młodszym bratem Augustem 16 października 1596 podczas bitwy z wojskami tureckimi pod Eger (niem. Erlau) na Węgrzech.
- D ALEKSANDER. Urodził się 20 stycznia 1573 na zamku w Sonderburgu (duń. Sønderborg). Podczas podziału schedy po zmarłym w 1622 ojcu otrzymał część księstwa ze stolicą w Sonderburgu (Schleswig-Holstein-Sonderburg). Zmarł 13 maja 1627 na zamku w Sonderburgu i został pochowany w kościele zamkowym.

Małżonka Aleksandra, poślubiona 26 listopada 1604 w Oldenburgu:

DOROTA VON SCHWARZBURG-ARNSTADT, córka Jana Günthera I, hrabiego Schwarzburga na Arnstadt, oraz jego żony Anny, córki Antoniego I, hrabiego Oldenburga na Delmenhorst z bocznej linii dynastii (zob. s. 132). Urodziła się 23 sierpnia 1579 w Sondershausen, zmarła 5 lipca 1639 w Gammelgårrd koło Roskilde i spoczęła u boku małżonka.

Dzieci Aleksandra (I–XI):

LINIA SCHLESWIG-HOLSTEIN-SONDERBURG

- I JAN CHRYSYAN. Urodził się 26 kwietnia 1607 na zamku w Beck koło Minden. Po śmierci ojca (1627) wspólnie z braćmi podzielił się władzą w księstwie holsztyńsko-sonderburskim, zaś po śmierci stryja, Chrystiana, 6 stycznia 1634 wszedł w posiadanie czwartej części jego domeny (wyspa Aeroe). Ponadto na mocy układów rodzinnych otrzymał od kolejnego stryja, Filipa, zamek Franzhagen (Franzenhagen, Franzgarten lub też Franzhof) koło Schulendorfu. Jego żoną została 4 listopada 1634 Anna (ur. Delmenhorst 28.03.1605, zm. Weimar 12.12.1688), córka Antoniego II, hrabiego Oldenburga na Delmenhorst. Zmarł na zamku w Sonderburgu 30 kwietnia 1653 i został pochowany w kościele zamkowym tamże.

Wywodząca się od niego gałąź Oldenburgów wygaśnięła po mieczu w XVIII w.

- II ALEKSANDER HENRYK. Urodził się 12 września 1608 na zamku w Beck koło Minden. Przeszedł na katolicyzm i służył w randze pułkownika w armii cesarskiej. Jego morganatyczną małżonką została w 1643 w Sonderburgu DOROTA KATARZYNA MARIA HESHUSIUS (HESHUUS), córka pastora z Sonderburga, z którą miał on kilkoro dzieci, na których linia ta wygała. Zmarł 4 września 1667 w Tobitschau (dziś Tovačov w czeskim okręgu ołomunieckim).
- III ERNEST GÜNTHER. Urodził się 14 października 1609 na zamku w Sonderburgu. Po śmierci ojca w 1627 wspólnie z braćmi podzielił się władzą w księstwie holsztyńsko-sonderburskim; w 1667 przeniósł swoją siedzibę do nowozbudowanego zamku Augustenburg na wyspie Als. 15 czerwca 1651 na zamku w Kopenhawie poślubił swoją kuzynkę AUGUSTĘ HOLSZTYŃSKĄ (zob. s. 164). Zmarł 18 stycznia 1689 na zamku w Augustenburgu i został pochowany w kościele zamkowym w Sonderburgu.
- Jego potomkowie panowali w księstwie Schleswig-Holstein-Sonderburg-Augustenburg), a później w Szlezwiku-Holsztynie i wygaśli z początkiem XX w.
- IV JERZY FRYDERYK. Urodzony 18 grudnia 1611 na zamku w Sonderburgu, zmarł 23 sierpnia 1676.
- V AUGUST FILIP. Urodził się 11 listopada 1612 na zamku w Sonderburgu. Po śmierci ojca w 1627 wraz z braćmi podzielił się władzą w księstwie holsztyńsko-sonderburskim. W 1646 swoją siedzibą i stolicą własnej domeny uczynił zamek Beck opodal Minden w Westfalii. Jego pierwszą żoną została 15 stycznia 1645 w Delmenhorst KLARA VON OLDENBURG-DELMENHORST (ur. 19.04.1606, zm. zamek Beck 19.01.1647), córka Antoniego II, hrabiego Oldenburga na Delmenhorst z bocznej linii dynastii Oldenburgów (była bezdzietna), w czerwcu 1649 ożenił się z jej rodzoną siostrą SYDONIĄ (ur. 10.06.1611, zm. zamek Beck 23.

04.1650) (urodziła ona córkę), zaś 12 kwietnia 1651 w zamku Beck poślubił MARIĘ SYBILLĘ VON NASSAU-SAARBRÜCKEN (ur. Saarbrücken 6.10.1628, zm. Alverdissen 9.04.699), córkę Wilhelma Ludwika, hrabiego Nassau na Saarbrücken i Ottweiler, z którą miał potomstwo. Zmarł 6 maja 1675 na zamku w Beck.

Zstępni Augusta Filipa panowali księstwie Schleswig-Holstein-Sonderburg-Beck, a od 1825 w księstwie Schleswig-Holstein-Sonderburg-Glücksburg (TABLICA 3.). W 1863 książę Chrystian von Schleswig-Holstein-Sonderburg-Glücksburg zasiadł na duńskim tronie jako:

CHRYSYTIAN IX | KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 5.

- VI ADOLF. Urodził się 2 listopada 1613 w zamku Beck, tam również zmarł 1 lutego 1616.
- VII ANNA ELŻBIETA. Urodziła się 5 lutego 1615 w zamku Beck i tam również zmarła 19 lutego 1616.
- VIII WILHELM ANTONI. Urodził się on 2 kwietnia 1616 (w zamku Beck) i zmarł tego samego dnia.
- IX ZOFIA KATARZYNA. Urodziła się ona 28 czerwca 1617 w zamku Beck, a 31 maja 1635 w Oldenburgu poślubiła ostatniego potomka linii Oldenburg-Delmenhorst (por. s. 132), ANTONIEGO GÜNTHERA, HRABIEGO OLDENBURGA NA DELMENHORST od 1603 (ur. 31.10.1583, zm. Rastede 29.06.1667); małżeństwo pozostało bezdzietne. Zmarła 22 listopada 1696 w Neuenburgu i znalazła spoczynek obok męża w kościele św. Lamberta w Oldenburgu.
- X ELEONORA SABINA. Urodziła się 27 lutego 1619 (w zamku Beck) i zmarła tego samego dnia.
- XI FILIP LUDWIK. Urodził się on 27 października 1620 w zamku Beck. Początkowo pozostawał bez uposażenia i przebywał na dworze heskim. W 1663 zakupił od elektora saskiego Jana Jerzego II Wiesenburg w Saksonii, który uczynił swoją rezydencją, oraz miasto Kirchberg z okolicznymi wsiami. Jego pierw-

szą żoną została 15 września 1643 w Lemgo KATARZYNA VON WALDECK-WILDUNGEN (ur. 20.10. 1612, zm. Kolonia 24.11.1649), córka Chrystiana, hrabiego Waldeck na Wildungen (mieli potomstwo); 5 maja 1650 w Homburgu ożenił się z ANNA MĄGORZATĄ HESKĄ (ur. Homburg 31.08.1629, zm. Oberkottzau 3.08.1686), córką Fryderyka I, landgraфа heskiego na Homburgu (mieli dzieci), zaś 26 lipca 1688 w Greiz poślubił MAGDALENĘ KRYSYTNĘ VON REUß-OBERGREIZ (ur. Greiz 3.08.1652, zm. Dörlau 18.12.1697), córkę Henryka I, hrabiego Reuß na Obergreiz. Zmarł 10 marca 1689 w Schneebergu.

Linia jego potomków wygasła po mieczu w XVIII w.

- E AUGUST. Urodził się 21 lipca 1574. Służył w armii cesarskiej i poległ wraz ze starszym bratem Ernestem 16 października 1596 podczas bitwy z wojskami tureckimi pod Eger (niem. Erlau) na Węgrzech.
- F MARIA. Urodziła się 22 sierpnia 1575. Od 1611 była opatką w Itzehoe. Zmarła 6 grudnia 1640.
- G JAN ADOLF. W odróżnieniu od kuzyna, księcia holsztyńskogottorpskiego (ZOB. BIOGR. FRYDERYKA I, s. 147), noszącego identyczny zestaw imion, posługiwał się odmienną wersją pierwszego imienia – HANS. Urodził się 17 września 1576 na zamku w Sonderburgu. Podczas podziału schedy po ojcu w 1622 otrzymał część księstwa holsztyńskiego ze stolicą w Norburgu (duń. Nordborg lub Nørborg) na wyspie Als. Zmarł bezpotomnie 21 lutego 1624 na zamku w Norburgu i został pochowany w kościele zamkowym w Sonderburgu.
- H ANNA. Urodziła się 7 października 1577 na zamku w Sonderburgu, gdzie 31 maja 1601 wyszła za BOGUSŁAWA XIII, KSIĘCIA POMORSKIEGO na Wołogoszczy (Wolgast) w latach 1560–1600, na Bardo i Nowopolu (Franzburgu) od 1569 oraz na Szczecinie od 1603 (ur. Wołogoszcz 9.08.1544, zm. Szczecin 7.03.1606), syna Filipa I Pobożnego, księcia pomorskiego na Wołogoszczy z dynastii Gryfitów, i jego żony Marii, córki Jana, elektora saskiego. Bogusław XIII był od 1598 wdow-

cem po Klarze, córce Franciszka, księcia brunszwickiego na Lüneburgu i Gifhorn, z którą miał liczne dzieci (dwóch pa-sierbów Anny poślubiło jej rodzone siostry), lecz małżeń-stwo z Anną pozostało bezdzietne. Zmarła ona w trakcie podróży z Miśni do Szczecinka 30 stycznia 1616 we wsi Słu-towo koło Recza i spoczęła w kościele zamkowym pw. św. Ottona w Szczecinie.

- I ZOFIA. Urodzona 17 sierpnia 1579 na zamku w Sonderburgu, 10 marca 1607 w zamku szczecińskim poślubiła FILIPA II POBOŻNEGO, KSIĘCIA POMORSKIEGO na Szczecinie od 1606 (ur. Franzburg 28.07.1573, zm. Szczecin 3.02.1618), syna Bo-gusława XIII, księcia pomorskiego z dynastii Gryfitów (zob. wyżej), i jego pierwszej żony Klary, córki Franciszka, księcia brunszwickiego na Lüneburgu i Gifhorn. Zmarła bezdzietnie 3 czerwca 1658 na zamku w Trzebiatowie i spo-częła w kościele NMP tamże.
- J ELŻBIETA. Urodziła się 24 września 1580 na zamku w Son-derburgu, a 19 lutego 1615 w Darłowie poślubiła BOGUSŁAWA XIV, KSIĘCIA POMORSKIEGO na Darłowie w latach 1615–20, na Szczecinie od 1620 i na Wologoszczy (Wolgast) od 1625 (ur. Bardo (Barth) 31.03.1580, zm. Szczecin 10.03.1637), ostatnie-go potomka Gryfitów, syna Bogusława XIII, księcia pomor-skiego, i Klary, córki Franciszka, księcia brunszwickiego na Lüneburgu i Gifhorn. Zmarła bezdzietnie 21 grudnia 1653 na zamku w Darłowie i została pochowana w darłowskim kościele NMP.
- K FRYDERYK. Urodził się 26 listopada 1581 na zamku w Son-derburgu. Po śmierci starszego brata, Jana Adolfa (1624), został księciem holsztyńskim na Norburgu (Schleswig-Hol-stein-Norburg). Zmarł 22 lipca 1658 na zamku w Norburgu i spoczął w Egen.

Małżonki Fryderyka:

1. Poślubiona 1 sierpnia 1627:

JULIANA SASKO-LAUENBURSKA, córka Franciszka II, księcia saskiego na Lauenburgu, potomka bocznej linii dynastii askańskiej, oraz jego drugiej żony Marii, córki Juliusza,

księcia brunszwickiego na Wolfenbüttel, Calenbergu i Getyndze. Urodzona 26 grudnia 1589, zmarła 1 grudnia 1630 na zamku w Norburgu i została pochowana w Egen.

2. Poślubiona 5 lutego 1632 w Norburgu:

ELEONORA VON ANHALT-ZERBST, której ojcem był Rudolf, książę Anhaltu na Zerbst z dynastii askańskiej, a matką jego pierwsza żona Dorota Jadwiga, córka Henryka Juliusza, księcia brunszwickiego na Wolfenbüttel. Urodziła się 11 listopada 1608 na zamku w Zerbst, zmarła zaś 2 listopada 1681 w Osterholm i spoczęła u boku męża w Egen.

Potomstwo Fryderyka:

LINIA SCHLESWIG-HOLSTEIN-NORBURG

Syn z pierwszego małżeństwa:

- I JAN BOGUSŁAW. Urodził się 30 września 1629 na zamku w Norburgu. W 1658 został księciem holsztyńsko-norburskim, lecz w 1669 księstwo zbankrutowało i król duński przekazał je księciu Augustowi z linii na Plön (zob. dalej). Zmarł 17 grudnia 1679 w zamku norburskim bezpotomnie.

Dzieci z drugiego małżeństwa (I–VI):

- I MARTWE DZIECKO, urodzone 13 maja 1633 na zamku w Norburgu.
- II ELŻBIETA JULIANA. Na świat przyszła 24 maja 1634 na zamku w Norburgu, a 17 sierpnia 1656 w Wolfenbüttel została żoną ANTONIEGO ULRYKA, KSIĘCIA BRUNSZWICKIEGO NA WOLFENBÜTTEL od 1666 (ur. Hitzacker 4.10.1633, zm. Salzdahlum 27.03.1714), i miała potomstwo. Zmarła 4 lutego 1704 na zamku w Wolfenbüttel i spoczęła w kościele mariackim tamże.
- III DOROTA JADWIGA. Urodzona 18 kwietnia 1636 w zamku norburskim, w 1665 została przełożoną w Gandersheim. W 1678 porzuciła zgromadzenie, przeszła na katolicyzm i w Hildenheim zaślubiła KRZYSZTOFA, HRABIEGO VON RANTZAU-HOHENFELD (ur. Schmöl 1625, zm. Kolonia 08.1696); dochowali się syna. Zmarła 23 września 1692 w Hamburgu.

- IV CHRYSTIAN AUGUST. Urodził się 19 kwietnia 1639 na zamku w Norburgu. Był admirałem marynarki brytyjskim, zmarł 5 stycznia 1687 w Londynie.
- V LUDWIKA AMÖNA. Urodziła się 15 stycznia 1642 na zamku w Norburgu, zaś 28 sierpnia 1665 w zamku Neuenstein została żoną JANA FRYDERYKA I, HRABIEGO ZU HOHENLOHE-NEUENSTEIN-ÖHRINGEN od 1641 (ur. Neuenstein 31.07.1617, zm. Öhringen 17.10.1702), z którym miała potomstwo. Zmarła 11 czerwca 1685 w Öhringen koło Heilbronn i spoczęła w Neuenstein.
- VI RUDOLF FRYDERYK. Urodził się 27 września 1645 na zamku w Norburgu. Tytularny książę holsztyński na Norburgu (w 1669 Norburg, przejęty od księcia Jana Bogusława, przeszedł na własność linii na Plön). Jego żoną została w 1680 BIBIANA VON PROMNITZ (ur. 8.08.1649, zm. Fürstenau (obecnie Milin) 19.08.1685), córka Zygmunta Zygfryda, hrabiego von Promnitz. Mieli czworo dzieci; na ich synu wygasła w 1722 ta linia Oldenburgów. Sam Rudolf Fryderyk zmarł 14 listopada 1688 w dobrach Promnitzów w Fürstenau (obecnie Milin) na Śląsku.
- L MAŁGORZATA. Urodziła się 24 lutego 1583 na zamku w Sonderburgu. Dnia 27 sierpnia 1603 w Rotenburgu i ponownie 3 września tego roku w Dillenburgu wyszła za JANA VII ŚREDNIEGO, HRABIEGO NASSAU NA SIEGEN i Freudenbergu od 1605 (ur. Dillenburg 7.06.1561, zm. Siegen 27.09.1623), syna Jana VI, hrabiego Nassau na Dillenburgu i Siegen, oraz jego pierwszej żony Elżbiety, córki Jerzego III, landgraфа Leuchtenbergu. Był on uprzednio żonaty z Magdaleną, hrabianką Waldeck-Wildungen (zm. 1599), i miał z nią potomstwo; z Małgorzatą dochował się dalszych licznych dzieci. Zmarła ona 10 kwietnia 1658 w zamku Nassauischer Hof w Siegen i została pochowana w kryptach książęcych w Siegen.
- M FILIP. Urodził się 15 marca 1584 (w Sonderburgu). Po śmierci ojca w 1622 wraz z braćmi dokonał podziału księstwa holsztyńskiego, na mocy którego przypadł mu w udziale

Glücksburg (duń. Glücksborg). Zmarł 27 września 1663 na zamku w Glücksburgu i znalazł spoczynek w kryptach tamtejszego kościoła zamkowego.

Żoną Filipa została 23 maja 1624 w Neuhaus:

ZOFIA JADWIGA SASKO-LAUENBURSKA, córka Franciszka II, księcia saskiego na Lauenburgu, potomka bocznej linii dynastii askańskiej, oraz jego drugiej żony Marii, córki Juliusza, księcia brunszwickiego na Wolfenbüttel, Calenbergu i Getyndze. Urodziła się 24 maja 1601 na zamku w Lauenburgu, a zmarła 1 lutego 1660 na zamku w Glücksburgu, gdzie także spoczęła.

Dzieci Filipa (I–XIV):

LINIA SCHLESWIG-HOLSTEIN-GLÜCKSBURG:

- I JAN. Urodził się 23 czerwca 1625 na zamku w Glücksburgu, a zmarł 4 lipca 1640 w Koldinghus i spoczął w kryptach kościoła zamkowego w Glücksburgu.
- II FRANCISZEK FILIP. Urodził się 20 sierpnia 1626 na zamku w Glücksburgu, zmarł zaś w Angers 3 sierpnia 1651, skąd jego szczątki odwieziono do kościoła zamkowego w Glücksburgu.
- III CHRYSYTYAN. Urodził się 19 czerwca 1627 w glücksburskim zamku. Po śmierci ojca w 1663 został księciem holsztyńskim na Glücksburgu (Schleswig-Holstein-Glücksburg). 13 września 1663 w Wolfenbüttel ożenił się z SYBILLĄ URSZULĄ BRUNSZWICKĄ (ur. Hitzacker 4.02.1629, zm. Glücksburg 12.12.1671), córką Augusta Młodszego, księcia brunszwickiego na Wolfenbüttel z dynastii Welfów (mieli potomstwo), zaś 10 maja 1672 w Plön pojął za żonę AGNIESZKĘ JADWIGĘ HOLSZTYŃSKĄ (zob. s. 166) (z nią dalsze dzieci). Zmarł 17 listopada 1698 na zamku w Glücksburgu i został pochowany w kryptach kościoła zamkowego tamże.
Linia jego zstępnych wygasła po mieczu w drugiej połowie XVIII w.
- IV MARIA ELŻBIETA. Na świat przyszła 26 lipca 1628 na zamku w Glücksburgu, a 10 grudnia 1651 w Bayreuth

- poślubiła JERZEGO ALBRECHTA, MARGRABIEGO BRANDENBURSKIEGO NA BAYREUTH (ur. Bayreuth 20.03.1619, zm. Schretz 27.09.1666), z którym miała potomstwo. Zmarła 27 maja 1664 na zamku w Kulmbach i spoczęła w kościele miejskim w Bayreuth. Owdowiąły Jerzy Albrecht ożenił się powtórnie i dochował syna.
- V KAROL ALBRECHT. Urodzony 11 września 1629 w zamku glücksburskim, zmarł tamże 26 listopada 1631.
- VI ZOFIA JADWIGA. Urodziła się ona 7 października 1630 na zamku w Glücksburgu, a w dniu 19 listopada 1650 w Dreźnie wyszła za MAURYCEGO, KSIĘCIA SASKIEGO NA ZEITZ od 1657 (ur. Drezno 28.03.1619, zm. Moritzburg 4.12.1681), z którym miała potomstwo. Zmarła 7 października 1652 w zamku drezdeńskim i spoczęła w kościele św. Zofii w Dreźnie, skąd po zniszczeniach drugowojennych jej prochy przeniesiono do stanowiącego nekropolię albertyńskiej linii Wettynów kościoła NMP we Freibergu.
- VII ADOLF. Urodził się 21 października 1631 w zamku glücksburskim, a zmarł bezżennie i bezpotomnie 27 stycznia 1658 w Kilonii i został pochowany w kościele zamkowym w Glücksburgu.
- VIII AUGUSTA. Na świat przyszła 27 czerwca 1633 na zamku w Glücksburgu, a 15 czerwca 1651 w zamku kopenhaskim zaślubiła ERNESTA GÜNTHERA, KSIĘCIA HOLSZTYŃSKIEGO NA SONDERBURGU-AUGUSTENBURGU, (zob. s. 157), z którym miała potomstwo. Zmarła 26 maja 1701 na zamku w Augustenburgu i znalazła spoczynek w kościele zamkowym w Sonderburgu.
- IX CHRYSIANA. Urodziła się 22 września 1634 na zamku w Kopenhadze, a 19 listopada 1650 w Dreźnie poślubiła CHRYSIANA I, KSIĘCIA SASKIEGO NA MERSEBURGU od 1657 (ur. Drezno 27.10. 1615, zm. Merseburg 18.10. 1691), z którym miała potomstwo. Zmarła 10 lipca 1701 w zamku Delitzsch i została pochowana w katedrze w Merseburgu.

- X DOROTA. Na świat przyszła 3 marca lub 29 września 1636 w glücksburskim zamku. 9 października 1653 w Celle została poślubiona przez CHRYSTIANA LUDWIKA, KSIĘCIA BRUNSZWICKIEGO na Calenbergu w latach 1641–48, na Celle od 1648 i na Harburgu od 1651 (ur. Herzberg 15.02.1622, zm. nieopodal Celle 15.03.1665) (byli bezdziećni), a 14 czerwca 1668 w zamku Gröningen wyszła za mąż za FRYDERYKA WILHELMA WIELKIEGO ELEKTORA, ELEKTORA BRANDENBURSKIEGO ORAZ KSIĘCIA PRUSKIEGO od 1640 (ur. Cölln pod Berlinem 16.02.1620, zm. Poczdam 9.05.1688) i miała z nim potomstwo; była jego drugą żoną. Zmarła 16 sierpnia 1689 w Karlsbadzie i spoczęła kolegiacie w Cölln, późniejszej katedrze berlińskiej.
- XI MAGDALENA SYBILLA. Urodziła się ona 28 lutego 1639 w glücksburskim zamku, zmarła tam 21 marca kolejnego roku i spoczęła w kościele zamkowym.
- XII JADWIGA. Na świat przyszła 21 marca 1640 na zamku w Glücksburgu, zmarła zaś niezamężnie 31 stycznia 1671 na zamku w Merseburgu i spoczęła w merseburskiej katedrze.
- XIII ANNA SABINA. Urodziła się ona 10 października 1641 na zamku w Glücksburgu i zmarła tamże 14 marca 1642. Została pochowana w kościele zamkowym.
- XIV ANNA. Urodziła się 14 stycznia 1643 w glücksburskim zamku, gdzie najpewniej umarła 24 lutego 1644; pochowano ją w kościele zamkowym.
- N ALBRECHT. Urodził się 19 maja 1585 na zamku w Sonderburgu, a umarł 30 kwietnia 1613 w Dreźnie, gdzie również został pochowany. Bezzenny i bezpotomny.
- Potomstwo Jana Młodsze z drugiego małżeństwa (A–I):
- A ELEONORA. Urodzona 4 kwietnia 1590 na zamku w Sonderburgu, zmarła 13 kwietnia 1669 w Rethwisch i została pochowana w kościele zamkowym w Sonderburgu.
- B ANNA SABINA. Urodziła się 7 marca 1595 na zamku w Sonderburgu, gdzie także 1 stycznia 1618 wyszła za mąż za JU-

LIUSZA FRYDERYKA, KSIĘCIA WIRTEMBERSKIEGO NA WEILTINGEN I BRENZ od 1617 (ur. Mömpelgard 3.06.1588, zm. Strassburg 25.04.1635), syna księcia Wirtembergii Fryderyka oraz Sybilli, córki Joachima Ernesta, księcia Anhaltu – starszej siostry Agnieszki Jadwigi, matki Anny Sabiny. Dochowali się licznych dzieci, w tym JULIANY FELICYTY, żony Jana, księcia holsztyńskiego z Gottorp (ZOB. BIOGR. FRYDERYKA I, s. 148). Anna Sabina zmarła 18 lipca 1659 w Leonbergu koło Stuttgartu i została pochowana w katedrze w Stuttgarcie.

- C JAN JERZY. Urodził się 9 lutego 1594 na zamku w Sonderburgu, a zmarł 25 stycznia 1613 na zamku w Glücksburgu.
- D JOACHIM ERNEST I. Zwano go STARSZYM, co miało na celu odróżnienie od młodszego syna i imiennika. Na świat przyszedł 29 sierpnia 1595 na zamku w Sonderburgu. W wyniku podziału księstwa ojcowskiego w 1622 otrzymał w posiadanie Plön (duń. Pløen). Zmarł 5 października 1671 na zamku w Plön i został pochowany w Plön.

Żoną Joachima Ernesta I Starszego została 12 maja 1633:

DOROTA AUGUSTA HOLSZTYŃSKA (VON HOLSTEIN-GOTTORP) ze starszej linii holsztyńskiej (zob. biogr. Fryderyka I, s. 148).

Dzieci Joachima Ernesta I Starszego (I–VIII):

LINIA SCHLESWIG-HOLSTEIN-PLÖN

- I JAN ADOLF. Urodził się on 8 kwietnia 1634 na zamku w Ahrensböök pod Lubeką. Po śmierci ojca w 1671 został księciem holsztyńskim na Plön. Służył w duńskiej armii, od 1676 w randze feldmarszałka. Jego żoną była poślubiona 2 kwietnia 1673 w Wolfenbüttel DOROTA BRUNSZWICKA (ur. Wolfenbüttel 17.01.1653, zm. Plön 21.03.1722), córka Rudolfa Augusta, księcia brunszwickiego na Wolfenbüttel, z którą miał potomstwo. Zmarł 2 lipca 1704 na zamku w Ruhleben i spoczął w kościele zamkowym w Plön.

Linia potomków Jana Adolfa wygasła na jego wnuku z początkiem XVIII w.

- II AUGUST. Urodził się 9 maja 1635 na zamku w Ahrensböök pod Lubeką. W 1677 wszedł w posiadanie

księstwa Schleswig-Holstein-Norburg, odebranego księciu Janowi Bogusławowi (zob. s. 161). 6 października 1666 w Plötzkau zaślubił ELŻBIETĘ SZARLOTĘ ANHALCKĄ (ur. Harzgerode 11.02.1647, zm. Osterholm 20.01.1723), córkę Fryderyka, księcia anhalckiego na Harzgerode, wdowę po Wilhelmie Ludwiku, księciu von Anhalt-Köthen. Zmarł 17 września 1699 na zamku w Ruhleben i spoczął w kaplicy zamku w Plön.

Linia jego potomków wygasła z końcem XVIII w.

- III ERNESTYNA. Urodziła się ona 9 października 1636 na zamku w Plön, gdzie zmarła 18 marca 1696 i gdzie także spoczęła w kaplicy zamkowej.
- IV JOACHIM ERNEST II (MŁODSZY). Na świat przyszedł 5 października 1637 na zamku w Plön. Po śmierci ojca w 1671 otrzymał wydzieloną część księstwa ze stolicą w Rethwisch (Schleswig-Holstein-Plön-Rethwisch). Niebawem dokonał jednak konwersji na katolicyzm, porzucił ojcowiznę i przeniósł się do Hiszpanii, osiagając w tamtejszej armii rangę generała. 21 stycznia 1677 w Brukseli ożenił się z IZABELĄ MAŁGORZATĄ FRANCISZKĄ VON MERODE (ur. 1649 lub ok. 1648, zm. Bruksela 7.01.1701), córką Ferdynanda Filipa, hrabiego von Merode, markiza Westerloo, z którą miał dwóch synów: na młodszym w 1729 wygasła ta linia dynastyczna. Zmarł 4 lipca 1700 w Madrycie.
- V BERNARD. Urodził się on 31 stycznia 1639 na zamku w Plön, gdzie zmarł 13 stycznia 1676 i gdzie znalazł spoczynek w kościele zamkowym.
- VI AGNIESZKA JADWIGA. Urodziła się 29 września 1640 na zamku w Plön, gdzie 10 maja 1672 wyszła za mąż za CHRYSIANA, KSIĘCIA HOLSZTYŃSKIEGO NA GLÜCKSBURGU (zob. s. 163). Zmarła 20 listopada 1698 w zamku glücksburskim, gdzie także spoczęła w kościele zamkowym.
- VII KAROL HENRYK. Urodził się 20 marca 1642 na zamku w Plön, a zmarł 11 lipca 1655 w Wiedniu.

- VIII ZOFIA ELEONORA. Urodziła się ona 1 sierpnia 1644 na zamku w Plön, gdzie 25 sierpnia 1666 poślubiła WOLFGANGA JULIUSZA, HRABIEGO ZU HOHENLOHE-NEUENSTEIN, cesarskiego feldmarszałka (ur. Neuenstein 3.08.1622, zm. Frankfurt nad Menem 26.12.1698). Zmarła 22 stycznia 1689 w Neuenstein, gdzie spoczęła.
- E DOROTA SYBILLA. Urodziła się 13 lipca 1597 na zamku w Sonderburgu i tam również umarła 21 sierpnia tego roku. Została pochowana w kościele zamkowym w Sonderburgu.
- F DOROTA MARIA. Urodzona 13 lipca 1599 w zamku sonderburskim, zmarła 27 marca 1600 i spoczęła w kościele zamkowym.
- G BERNARD. Urodził się 12, a zmarł 26 kwietnia 1601 na zamku w Sonderburgu i tam również został pochowany.
- H AGNIESZKA MAGDALENA. Urodzona 17 listopada 1602 w zamku sonderburskim, zmarła tam 17 maja 1607 i tam również znalazła spoczynek.
- I ELEONORA ZOFIA. Urodziła się ona 24 lutego 1603 na zamku w Sonderburgu, a 28 lutego 1624 w Ahrensbökö koło Lubeki wyszła za CHRYSIANA II, KSIĘCIA ANHALTU NA BERNBURGU od 1630 (ur. Amberg 11.08.1599, zm. Bernburg 22.09.1656), syna Chrystiana I, księcia Anhaltu na Bernburgu z dynastii askańskiej, i jego żony Anny, córki Arnolda III, hrabiego zu Bentheim-Tecklenburg; dochowali się licznych dzieci. Eleonora Zofia zmarła 5 stycznia 1675 na zamku w Ballenstedt i spoczęła w kościele św. Idziego w Bernburgu.
- 5 DOROTA. Urodziła się 29 czerwca 1546 w zamku Koldinghus w Kolding, a 12 października 1561 wyszła za WILHELMA V ZWYCIĘSKIEGO (MŁODSZEGO), KSIĘCIA BRUNSZWICKIEGO NA LÜNEBURGU od 1559 (ur. 4.07.1535, zm. Celle 20.08.1592), syna Ernesta I Wyznawcy, księcia brunszwickiego na Lüneburgu, potomka dynastii Welfów, i jego żony Zofii, córki Henryka III (V), księcia meklemburskiego na Schwerinie. Dochowali się licznych dzieci; w okresie małoletności swojego młodszego syna Jerzego Dorota sprawowała w jego imieniu regencję w Brunszwiku. Zmarła 6 stycznia 1617 w Winsen i została pochowana w kościele miejskim w Celle.

Fryderyk II

PANUJE W LATACH
1559–1588

Ojciec: CHRYSYAN III | s. 151

Matka: DOROTA SASKO-LAUENBURSKA | s. 153

Rodzeństwo: BIOGR. CHRYSYANA III

*

Na świat przyszedł 1 lipca 1534 w zamku Haderslevhus (Hansborgu) w Haderslev (niem. Hadersleben) i 30 października 1536 na riksdagu w Kopenhadze został ogłoszony następcą tronu Danii, Norwegii i Szlezwiku-Holsztynu (a ściślej, należącej do Danii części tego księstwa). Po śmierci ojca w 1559 został królem Danii i Norwegii oraz księciem szlezwicko-holsztyńskim, 12 sierpnia 1559 podpisał *håndfæsting*, a 20 sierpnia w kościele Panny Marii (obecna katedra) w Kopenhadze został ukoronowany przez arcybiskupa Lund Nielsa Palladiusa. Zmarł 4 kwietnia 1588 w zamku (dawnym klasztorze) w Antvorskov nieopodal Slagelse i spoczął w katedrze w Roskilde, w królewskiej kaplicy nazwanej później imieniem jego syna Chrystiana IV.

Małżonka Fryderyka II:

Poślubiona 20 lipca 1572 w zamku kopenhaskim:

ZOFIA MEKLEMBURSKA

Była ona córką Ulryka III zwanego Niemieckim Nestorem, księcia meklemburskiego na Güstrowie i Schwerinie, oraz jego pierwszej żony Elżbiety Duńskiej (zob. biogr. Fryderyka I, s. 145). Urodziła się 4 września 1557 na zamku w Wismarze. Jej koronacja na królową małżonkę miała miejsce w dniu zaślubin w kościele Panny Marii w Kopenhadze, a dokonał jej biskup Zelandii Poul Madsen. Po śmierci męża (1588) przez pewien czas była opiekunką Chrystiana IV w Szlezwiku-Holsztynie, później jednak wycofała się do swojej oprawy wdowiej, którą stanowiły wyspy Lollandia i Falster.

Zmarła 4 października 1631 w zamku Nykøbing i została pochowana w kaplicy Trzech Króli (nazwanej później imieniem Chryściana I) w katedrze w Roskilde.

Dzieci Fryderyka II i Zofii (1–7):

- 1 ELŻBIETA. Urodziła się 25 sierpnia 1573 w zamku Koldinghus w Kolding, a 19 kwietnia 1590 w zamku Kronborg została żoną HENRYKA JULIUSZA, KSIĘCIA BRUNSZWICKIEGO NA WOLFENBÜTTEL od 1589 (ur. zamek Hessen 15.10.1564, zm. Praga 20.07.1613), syna Juliusza, księcia brunszwickiego na Wolfenbüttel, Calenbergu i Getyndze z dynastii Welfów, oraz jego żony Jadwigi, córki Joachima II Hektora, elektora brandenburskiego. Henryk Juliusz był wcześniej żonaty z Dorotą, córką elektora saskiego Augusta, z którą miał córkę. Z księżniczką Elżbietą miał dalsze dzieci. Zmarła ona 19 lipca 1625 na zamku w Brunszwiku i spoczęła w kościele św. Panny Marii w Wolfenbüttel.
- 2 ANNA. Urodziła się 14 października 1574 w zamku Skanderborg koło Århus. 20 lub 24 sierpnia 1589 w zamku Kronborg poślubiła *per procura*, a 23 listopada tego roku w Oslo i ponownie 21 stycznia 1590 w zamku Kronborg odbył się jej ślub osobisty z JAKUBEM VI, KRÓLEM SZKOCJI od 1567, pod imieniem JAKUBA I KRÓLEM ANGLII I IRLANDII od 1603 (ur. Edynburg 19.06.1566, zm. Theobalds Park 27.03.1625), synem Marii, królowej Szkocji z dynastii Stuartów (Stewartów), i jej drugiego męża Henryka Stuarta (Stewart), lorda Darnley, księcia Albany, szkockiego króla małżonka; dochowali się licznych dzieci. Koronacja Anny na królową małżonkę Szkocji miała miejsce 17 maja 1590 w opactwie Holyrood w Edynburgu, a 25 lipca 1603 w opactwie Westminsterskim została koronowana na królową małżonkę Anglii i Irlandii. Zmarła 4 (1 lub 12) marca 1619 w pałacu Hampton Court i spoczęła w nekropolii władców angielskich w opactwie Westminsterskim.
- 3 CHRYSYTYAN IV | s. 173
- 4 ULRYK. Urodził się 30 grudnia 1578 w zamku Koldinghus w Kolding. W 1602 otrzymał godność biskupa Szlezewiku, natomiast rok później, po śmierci dziada po kądzieli, księcia meklemburskiego Ulryka Nestora, został wybrany jego następcą na bisku-

pim tronie Schwerinu. Zmarł 27 marca 1624 w Bützow (pol. Budziszów, obecnie w Meklemburgii) i spoczął w kościele Panny Marii (dzisiejsza katedra) w Kopenhadze. W 1642 szczątki Ulryka przeniesiono do jednej z krypt katedry w Roskilde.

Żoną Ulryka została (związek morganiczny):

KATARZYNA HAHN, córka Ottona Hahna. Po śmierci Ulryka wyszła powtórnie za mąż za Mikołaja Hermana von Nidrum.

- 5 AUGUSTA. Urodziła się 8 kwietnia 1580 w zamku Koldinghus w Kolding, a 30 sierpnia 1596 w zamku kopenhaskim poślubiła JANA ADOLFA, KSIĘCIA HOLSZTYŃSKIEGO NA GOTTORP, z którym miała potomstwo (zob. biogr. Fryderyka I, s. 147). Zmarła 5 lutego 1639 na zamku w Husum w Szlezwiku i spoczęła u boku męża w katedrze szlezwickiej.
- 6 JADWIGA. Urodziła się 5 sierpnia 1581 w zamku Frederiksborg w Hillerød, a 12 września 1602 w Dreźnie wyszła za CHRYSYIANA II, ELEKTORA SASKIEGO od 1591 (ur. Drezno 23.09.1583, zm. tamże 23.06.1611), syna Chrystiana I, elektora saskiego z albertyńskiej linii Wettynów, oraz Zofii, córki Jana Jerzego, elektora brandenburskiego. Zmarła bezdzietnie 26 listopada 1641 na zamku w Lichtenburgu i spoczęła w katedrze we Freibergu.
- 7 JAN. Urodził się 26 lipca 1583 w zamku Haderslevhus (Hansborgu) w Haderslev. W sierpniu 1602 przybył do Moskwy, gdzie został zaręczony z carówną KSENIĄ BORYSEWNĄ (zm. 1622), córką cara Borysa Godunowa. Do małżeństwa nie doszło z powodu przedwczesnej śmierci księcia, który zmarł 28 października 1602. Pochowano go w Niemieckiej Słobodzie w Moskwie, a w 1637 – na prośbę Chrystiana IV – szczątki księcia przewieziono do Danii i złożono w królewskiej nekropolii w katedrze w Roskilde.

Chrystian IV

PANUJE W LATACH
1588–1648

Ojciec: FRYDERYK II | s. 169

Matka: ZOFIA MEKLEMBURSKA | s. 170

Rodzeństwo: BIOGR. FRYDERYKA II

*

Urodził się 12 kwietnia 1577 w zamku Frederiksborg w Hillerød. 24 kwietnia 1580 w Odense został proklamowany następcą tronu Danii, a 25 stycznia 1582 w Oslo – następcą tronu Norwegii. Po śmierci ojca w 1588 wstąpił na tron, jednak z uwagi na małoletniość pozostawał pod regencją matki (w Szlezwiku-Holsztynie) oraz riksradów Danii i Norwegii. W 1593 objął władzę w należącej do Danii części księstwa szlezwicko-holsztyńskiego, a w 1596 – osobiste rządy w Danii oraz Norwegii. 26 sierpnia 1596 w Kopenhadze zatwierdził *håndfæsting* i 29 sierpnia został koronowany w kościele Panny Marii (od 1924 katedrze) przez arcybiskupa Lund Pedera Winstrupą. Zmarł 28 lutego 1648 w zamku Rosenborg (wówczas pod Kopenhagą, obecnie w centrum miasta) i został pochowany w kryptach katedry w Roskilde; w późniejszym czasie gdzie sarkofag króla przeniesiono do kaplicy jego imienia.

Małżonki Chrystiana IV:

1. Poślubiona 27 listopada 1597 w zamku Haderslevhus (Hansborg) w Haderslev:

ANNA KATARZYNA BRANDENBURSKA

Była ona córką Joachima Fryderyka, elektora brandenburskiego z dynastii Hohenzollernów, i jego pierwszej żony Katarzyny, córki Jana, margrabiego brandenburskiego na Kostrzynie. Urodziła się 26 czerwca 1575 w Wolmerstadt lub na zamku w Halle, a 11 czerwca 1598 w kościele Panny Marii w Kopenhadze została przez arcybiskupa Lund koronowana wraz z mężem. Zmarła 8 kwietnia

1612 na zamku w Kopenhadze i została pochowana w tamtejszym kościele Panny Marii, skąd w 1642 jej prochy przeniesiono do katedry w Roskilde; obecnie spoczywają w kaplicy Chrystiana IV.

2. (Morganatyczna) poślubiona 31 grudnia 1615 w kaplicy zamku Frederiksborg w Hillerød:

KRYSTYNA MUNK

Była ona córką Ludwika Ludvigseny Munka z Nørlund i Lunde-gaard, duńskiego hofjunkra i generalnego gubernatora Norwegii, i jego żony Heleny (Ellen), córki Jerzego (Jørgena) Marsvina, członka duńskiej rady państwa (riksradu). Urodziła się 6 lipca 1598 w Nørlund. W 1627 (lub 1629) otrzymała od króla tytuł hrabiny szleszwicko-holsztyńskiej, jednak w 1629 została oddalona pod zarzutem zdrady małżeńskiej i odesłana do swoich dóbr na Jutlandii. W 1657 Fryderyk III pozbawił ją tytułu hrabiowskiego. Zmarła 19 kwietnia 1658 w zamku Boller koło Horsens i spoczęła w katedrze św. Knuta w Odense.

Potomstwo Chrystiana IV:

Dzieci z pierwszego małżeństwa (1–8):

- 1 MARTWE DZIECKO. Urodziło się w 1598.
- 2 FRYDERYK. Urodził się 15 sierpnia 1599 w zamku Frederiksborg w Hillerød, gdzie zmarł już 9 września tego roku. Został pochowany w katedrze w Roskilde.
- 3 BEZIMIENNY SYN. Urodzony w 1601, zmarł wnet po narodzinach.
- 4 CHRYSYAN. Urodził się 10 kwietnia 1603 na zamku w Kopenhadze. 25 maja 1608 w Kopenhadze został ogłoszony następcą tronu Danii i Norwegii i jako taki proklamowany 14 marca 1610 w Kopenhadze oraz 15 lipca tego roku w Lund, Odense, Viborgu i w Oslo. Zmarł 2 czerwca 1647 w zamku Görbitz pod Dreznem i został pochowany w kościele (obecnej katedrze) Panny Marii w Kopenhadze; w 1655 ciało księcia przeniesiono do katedry w Roskilde i złożono w kaplicy Chrystiana IV.

Jego żoną została 5 października 1634 w zamku kopenhaskim:

MAGDALENA SYBILLA SASKA, córka Jana Jerzego I, elektora saskiego, potomka albertyńskiej linii Wettynów, i jego drugiej małżonki Magdaleny Sybilli, córki Albrechta Fryderyka, księ-

cia pruskiego. Urodziła się 23 grudnia 1610 na zamku w Dreźnie. Po śmierci Chrystiana, z którym nie miała dzieci, powróciła do Niemiec i 14 listopada 1669 w Halle (Saksonia) wyszła za mąż ZA FRYDERYKA I, KSIĘCIA SASKIEGO NA GOTHA od 1674 (ur. Gotha 15.07.1646, zm. Friedrichswerth 2.08.1691), syna Ernesta I Pobożnego, księcia saskiego na Gotha z ernestyńskiej linii dynastii Wettynów, i Elżbiety Zofii, córki Jana Filipa, księcia saskiego na Altenburgu; z małżeństwa tego przyszło na świat ośmioro dzieci. Zmarła 6 stycznia 1668 na zamku w Altenburgu i została pochowana w kościele zamkowym. Po jej śmierci Fryderyk ożenił się ponownie (1681) lecz nie miał więcej dzieci.

- 5 ZOFIA. Urodziła się 4 stycznia 1605 w zamku Kronborg w Helsingør, a zmarła 7 września tego roku w zamku kopenhaskim i spoczęła w Roskilde.
- 6 ELŻBIETA. Urodziła się 16 marca 1606 na zamku w Kopenhadze, a zmarła 24 października 1608 w zamku Skanderborg koło Århus. Została pochowana w Skanderborgu, skąd na polecenie Fryderyka III jej prochy przeniesiono do katedry w Roskilde.
- 7 FRYDERYK III | s. 180
- 8 ULRYK. Urodził się on 2 lutego 1611 na zamku w Kopenhadze. W 1622 otrzymał kanonię w Bremie i w tym samym roku został wybrany koadiutorem swojego dziada, księcia meklemburskiego Ulryka Nestora, na urządzie biskupa Schwerinu. Po śmierci Ulryka w 1624 wstąpił na tron biskupi, utracił jednak godność w 1629 na mocy postanowień pokoju w Lubece. Był oficerem armii duńskiej, a od 1632 służył w armii saskiej (początkowo w randze pułkownika, a następnie generała). Został zamordowany 12 sierpnia 1633 w Świdnicy podczas negocjacji z delegatami cesarskimi. Ciało złożono tymczasowo w Dreźnie, wiosną 1634 przewieziono je do kościoła Panny Marii (obecnej katedry) w Kopenhadze, a w 1642 spoczęło ono w katedrze w Roskilde.

Dzieci z drugiego małżeństwa (1–12):

HRABIOWIE SZLEZWICKO-HOLSZTYŃSCY (VON SCHLESWIG-HOLSTEIN)

- 1 MARTWY SYN. Urodził się w 1615.
- 2 BEZIMIENNE DZIECKO. Na świat przyszło w 1617 i zmarło wkrótce po narodzinach.

- 3 ANNA KATARZYNA VON SCHLESWIG-HOLSTEIN. Urodziła się 10 sierpnia 1618 w zamku Frederiksborg w Hillerød. Została zaręczona z FRANCISZKIEM (FRANSEM) RANTZAU (ur. 1605), członkiem duńskiego riksrada, który w 1632 otrzymał wysoki dworski urząd righofmestera, lecz 5 listopada tego roku, będąc pijanym, utopił się w fosie zamku Rosenborg. Anna Katarzyna zmarła 20 sierpnia 1633 w zamku Frederiksborg w Hillerød i spoczęła w katedrze w Roskilde.
- 4 ZOFIA ELŻBIETA VON SCHLESWIG-HOLSTEIN. Urodziła się 20 września 1619 na zamku w Skanderborg koło Århus, a 10 października 1634 w zamku kopenhaskim wyszła za CHRYSIANA, HRABIEGO PENTZ, amtmanda Flensborgu i gubernatora Glückstadt (ur. 1600, zm. 1651 lub 1652). Zmarła 24 lub 29 kwietnia 1657 (1658) w zamku Boller koło Horsens i została pochowana w katedrze św. Knuta w Odense.
- 5 ELEONORA KRYSZYNA VON SCHLESWIG-HOLSTEIN. Urodziła się 8 lipca 1621 w zamku Frederiksborg w Hillerød, zaś 9 października 1636 na zamku w Kopenhadze jej mężem został CORFITZ ULFELDT, członek duńskiego riksrada i righofmester, w 1641 kreowany hrabią Rzeszy, a w 1658 hrabią szwedzkim (ur. Hagenskov 10.07.1606, zm. na Renie opodal Bazylei 14 lub 20.02.1664), syn Jakuba Ulfeldta z Kogsbolle, duńskiego kanclerza, i Brygidy Brockenhuus z Urup; dochowali się piętnaściora dzieci. W 1663 Eleonora Krystyna wspólnie z mężem, oskarżonym o zdradę stanu, popadła w niełaszkę króla Fryderyka III i do 1685 pozostawała uwięziona w Niebieskiej Wieży (Blåtårn) w kopenhaskim zamku Christiansborg. Odzyskawszy wolność osiadła w klasztorze brygidek w Maribo (wyspa Lollandia), gdzie zmarła 16 marca 1698 i gdzie także została pochowana.
- 6 WALDEMAR CHRYSYAN VON SCHLESWIG-HOLSTEIN. Urodził się on 26 lipca 1622 w zamku Frederiksborg w Hillerød. Oficer armii szwedzkiej, poległ 26 lutego 1656 podczas bitwy z Polakami pod Lublinem.
- 7 ELŻBIETA AUGUSTA VON SCHLESWIG-HOLSTEIN. Urodziła się 28 grudnia 1623 w zamku Kronborg w Helsingør, a 27 października 1639 w Kopenhadze poślubiła JANA (HANSA) LINDENOV z Iversnæs, kamerjunkra oraz członka riksrada (ur. Gavnd 25.03.1616, zm. Kopenhaga 29.05.1659), syna Jana (Hansa) Johansena Lindenov i Elżbiety Zofii Rantzau; mieli córkę. Elżbieta Augusta zmarła 9 sierpnia 1677.
- 8 FRYDERYK CHRYSYAN VON SCHLESWIG-HOLSTEIN. Na świat przyszedł 26 kwietnia 1625 w zamku Frederiksborg w Hillerød, zmarł 17 lipca 1627 w dawnym klasztorze benedyktyńskim w Dalum koło Odense.
- 9 CHRYSYANA VON SCHLESWIG-HOLSTEIN. Urodziła się 15 lipca 1626 w zamku Haderslevhus (Hansborgu) w Haderslev; jej bliźniaczką

była Jadwiga. 6 listopada 1642 na zamku w Kopenhadze poślubiła HANNIBALA SEHESTEDA z Nøragergaard, członka duńskiego riksrada od 1640, namiestnika Norwegii od 1642, kreowanego hrabią (tytuł francuski) w 1663 (ur. Arensborg 1609, zm. Passy 13.09.1666), syna Mikołaja (Claus) Maltesena Sehesteda, namiestnika Ozylii, i jego żony Anny, córki Nielsa Lykke; mieli córkę. Zmarła w 1670.

- 10 JADWIGA VON SCHLESWIG-HOLSTEIN. Na świat przyszła 15 lipca 1626 w zamku Haderslevhus (Hansborgu) w Haderslev jako bliźniaczka Chrystiany (powyżej) i w tym samym co ona dniu w zamku kopenhaskim wyszła za mąż za EBBE ULFELDTA z Ovesholm i Farlofsholm, lensmana i komendanta Kristianstadu, namiestnika Ozylii, w 1643 naturalizowanego w Szwecji, generała lejtnanta armii szwedzkiej i członka szwedzkiego riksrada (ur. Rabelöv 23.12.1616, zm. Sztokholm 30.01. 1682), syn Krzysztofa Ulfeldta ze Svenstorp i jego żony Maren Urup z Ugerup. Mieli pięcioro dzieci. Jadwiga zmarła 5 października 1678 w Kristianstadzie i została pochowana w tamtejszym kościele św. Trójcy.
- 11 MARIA KATARZYNA VON SCHLESWIG-HOLSTEIN. Urodziła się 29 maja 1628 na zamku w Kopenhadze, gdzie zmarła 1 września tego roku. Pochowana w katedrze w Roskilde.
- 12 ? DOROTA ELŻBIETA VON SCHLESWIG-HOLSTEIN. Jej ojcem był zapewne Otto Ludwik, hrabia Salm na Kyrburgu (ur. 1597, zm. 1634). Urodziła się 1 września 1629 w zamku Kronborg w Helsingør. W 1645 została karmelitanką w Kolonii, przyjmując imię ISABELLA A JESU MARIA. Zmarła 18 marca 1687 w swoim klasztorze, gdzie także znalazła spoczynek.

Dzieci pozamażeńskie Chrystiana IV (1–5):

Nosiły tradycyjne nazwisko królewskich bastardów: GYLDENLØVE

Z KRYSYŃĄ MANSDATTER, metresą królewską od 1610 (zm. 1613):

- 1 CHRYSYAN ULRYK GYLDENLØVE. Urodził się 3 lutego 1611. W 1633 został mianowany duńskim posłem we Francji, później wstąpił w szeregi armii hiszpańskiej, gdzie osiągnął rangę pułkownika. Poległ 6 października 1640 w bitwie z wojskami holenderskimi pod Meinerthshagen koło Neustadt.

Z KAREN ANDERSDATTER WINCKE, córką Andersa (Andrzeja) Hansena Wincke, miejskiego skryby z Bremerholm, i jego żony Bodil Knudsdatter, metresą królewską między 27 lutego 1613 a 10 kwietnia 1616 (zm. 1673 w Kopenhadze, pochowana w tamtejszym kościele św. Mikołaja):

- 2 DOROTA ELŻBIETA GYLDENLØVE. Na świat przyszła 20 grudnia 1613 w zamku Koldinghus w Kolding, zmarła zaś 3 czerwca 1615.
 - 3 JAN ULRYK GYLDENLØVE. Urodził się on 10 marca 1615 w zamku Kronborg w Helsingør. Z nominacji ojca był komendantem Kronborgu i Frederiksborgu. Jego została 10 października 1641 REGITZE GRUBBE (ur. 1618, zm. 1689), córka Jerzego Grubbe z Vedbygaard; nie mieli dzieci. Zmarł 31 stycznia 1645 w zamku Kronborg i został pochowany w kościele (dziś katedrze) Panny Marii w Kopenhadze.
- Z VIBEKE (LUB WIBEKE) KRUSE, damą dworu Krystyny Munk, metresą Chrystiana IV od 1629 do śmierci króla (zm. 04.1648, pochowana w kościele w Nørreport pod Kopenhagą):
- 4 ULRYK CHRYSTIAN GYLDENLØVE. Urodził się 7 kwietnia 1630 w Ibsstrup (obecnie Jægersborg) pod Kopenhagą. Od wczesnej młodości służył w armii duńskiej, osiągając w niej rangę generała feldmarszałka. Podczas wojny duńsko-szwedzkiej (1657–58) był naczelnym dowódcą armii duńskiej i poległ podczas szturmie wojsk szwedzkich na Kopenhagę 11 grudnia 1658. Został pochowany w kościele (obecnie katedrze) Panny Marii w Kopenhadze.
 - 5 ELŻBIETA ZOFIA GYLDENLØVE. Urodziła się w 1633 (przed 26 listopada), a w dniu 18 czerwca 1648 poślubiła MIKOŁAJA (CLAUSA) AHLEFELDTA z Nortsehe i Holsten, generała majora armii duńskiej (ur. 1614, zm. 1673). Zmarła 20 stycznia 1654 i spoczęła w Kilonii.

Fryderyk III

PANUJE W LATACH
1648–1670

Ojciec: CHRYSYAN IV | s. 173

Matka: ANNA KATARZYNA BRANDENBURSKA | s. 174

Rodzeństwo: BIOGR. CHRYSYANA IV

*

Urodził się 18 marca 1609 w zamku Haderslevhus (Hansborgu) w Haderslev. W 1621 został koadiutorem w Hamburgu-Bremie, a rok później w Verden. Godność biskupa Verden dzierżył w latach 1623–29 i 1634–44, a arcybiskupa Hamburga-Bremy od 1634 do objęcia tronu. Po śmierci ojca w 1648 został księciem Szlezwi-ku-Holsztynu (duńskiej części tego księstwa), a 4 maja tego roku na riksdagu w Kopenhadze wybrano go królem Danii i Norwegii. Håndfæsting zatwierdził 6 lipca 1648 w Kopenhadze i 24 sierpnia w Chrystianii (Oslo), a koronacja, której dokonał biskup Zelandii Jesper Brochmand, miała miejsce dnia 23 listopada 1648 w kościele Panny Marii (obecna katedra) w Kopenhadze. Za przyzwoleniem stanów 16 października 1660 przekształcił państwo duńsko-norweskie w monarchię dziedziczną. Po wygaśnięciu w 1667 bocznej linii Oldenburg-Delmenhorst przejął jej posiadłości oraz tytuły. Zmarł 9 lutego 1670 na zamku w Kopenhadze i został pochowany w kaplicy Chrystiana IV w katedrze w Roskilde.

Małżonka Fryderyka III:

Poślubiona 18 października 1643 w Glückstadt pod Hamburgiem:

ZOFIA AMALIA BRUNSZWICKA

Była córką Jerzego, księcia brunszwickiego na Calenbergu i Hanowerze z dynastii Welfów, oraz jego żony Anny Eleonory, córki Ludwika V Wiernego, landgraфа heskiego na Darmstadcie. Urodziła się 24 marca 1628 na zamku w Herzbergu (Herzberg am Harz), a 24 listopada 1648 w kościele Panny Marii w Kopenhadze

została ukoronowana na królową małżonkę Danii i Norwegii przez biskupa Zelandii Jespera Brochmanda. Zmarła 20 lutego 1685 w pałacu Amalienborg w Kopenhadze i została pochowana u boku męża w kaplicy Chrystiana IV w katedrze w Roskilde.

Dzieci Fryderyka III i Zofii Amalii (1–8):

- 1 CHRYSTIAN V | s. 189
- 2 ANNA ZOFIA. Urodziła się 1 września 1647 na zamku we Flensburgu (duń. Flensborg), zaś 9 października 1666 w zamku kopenhaskim została poślubiona przez JANA JERZEGO III, ELEKTORA SASKIEGO od 1680 (ur. Drezno 20.06.1647, zm. Tybinga 12.09.1691), syna elektora Jana Jerzego II, potomka albertyńskiej linii Wettynów, i jego żony Magdaleny Sybilli, córki Chrystiana, margrabiego brandenburskiego na Bayreuth. Mieli dwóch synów, młodszym był Fryderyk August I Mocny, elektor saski, pod imieniem AUGUSTA II król polski i wielki książę litewski (ur. 1670, zm. 1733). Anna Zofia zmarła 1 lipca 1717 na zamku w Lichtenburgu i spoczęła w katedrze NMP we Freibergu.
- 3 FRYDERYKA AMALIA. Urodziła się 11 kwietnia 1649 w zamku kopenhaskim, a 24 października 1667 w Glückstadt pod Hamburgiem poślubiła CHRYSTIANA ALBRECHTA, biskupa Lubeki w latach 1655–66, KSIĘCIA HOLSZTYŃSKIEGO NA GOTTORP od 1659 (usunięty w latach 1675–79 i 1684–89) (ur. zamek Gottorp 3.02.1641, zm. tamże 27.12.1694), syna Fryderyka III, księcia holsztyńskiego na Gottorp, potomka bocznej linii Oldenburgów (ZOB. BIOGR. FRYDERYKA I, s. 147); mieli czworo dzieci. Fryderyka Amalia zmarła 30 października 1704 na zamku w Kilonii i została pochowana u boku męża w katedrze św. Piotra w Szlezwiku.
- 4 WILHELMINA ERNESTYNA. Urodziła się 20 czerwca 1650 na zamku w Kopenhadze, a 20 września 1671 w Heidelbergu poślubiła KAROLA II, ELEKTORA PALATYNATU REŃSKIEGO od 1680 (ur. Heidelberg 31.03.1651, zm. tam 26.05.1685), potomka palatyńskiej linii Wittelsbachów, syna Karola I Ludwika, elektora Palatynatu Reńskiego, i jego pierwszej żony Szarlotty, córki Wilhelma V Wiernego, landgraфа heskiego na Kassel; dzieci nie mieli. Zmarła ona 22 lub 23 kwietnia 1706 na zamku w Lichtenburgu i spoczęła w kościele św. Ducha w Heidelbergu.

- 5 FRYDERYK. Urodził się 11 października 1651 na zamku w Kopenhadze, gdzie również zmarł 14 marca 1652. Spoczął w katedrze w Roskilde.
- 6 JERZY. Urodził się 2 lub 21 kwietnia (inne opracowania podają daty 29 lutego oraz 11 listopada) 1653 na zamku w Kopenhadze. 20 września 1683 został naturalizowany w Anglii, a 6 kwietnia 1689 otrzymał tytuły księcia Cumberland, earla Kendal i barona Wokingham oraz wielkiego admirała i naczelnego dowódcy armii brytyjskiej w randze generalissimusa. Zmarł 28 października 1708 w pałacu Kensington w Londynie i został pochowany w opactwie Westminsterskim.

Żoną Jerzego została 28 lipca 1683 w pałacu św. Jakuba w Londynie:

ANNA ANGIELSKA, córka Jakuba II, króla Anglii, Szkocji i Irlandii z dynastii Stuartów, oraz jego pierwszej żony Anny, córki Edwarda Hyde'a, earla Clarendon. Urodziła się 6 lutego 1665 w pałacu św. Jakuba w Londynie. Po śmierci szwagra, Wilhelma III Orańskiego (1702), została KRÓLOWĄ ANGLII, SZKOCJI I IRLANDII (ukoronowana 23 kwietnia 1702 w opactwie Westminsterskim), a w 1707 przyjęła tytuł KRÓLOWEJ WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII. Zmarła 1 sierpnia 1714 w pałacu Kensington w Londynie i spoczęła w opactwie Westminsterskim.

Dzieci Jerzego i Anny (A–S):

- A MARTWA CÓRKA. Urodzona się 12 maja 1684, została pochowana w opactwie Westminsterskim.
- B MARIA. Urodziła się 2 czerwca 1685 w pałacu Whitehall w Londynie, a zmarła 8 lutego 1687 w zamku Windsor pod Londynem i spoczęła w opactwie Westminsterskim.
- C ANNA ZOFIA. Urodziła się 12 maja 1686 w zamku Windsor pod Londynem, gdzie także zmarła 2 lutego 1687. Spoczęła w królewskiej nekropolii w opactwie Westminsterskim.
- D MARTWE DZIECKO. Urodzone między 20 stycznia a 4 lutego 1687, zapewne 21 stycznia, zostało pochowane w opactwie Westminsterskim.
- E MARTWY SYN. Urodził się 22 października 1687 i został pochowany w opactwie Westminsterskim.

- F PORONIENIE. Miało miejsce 16 kwietnia 1688.
- G ? MARTWE DZIECKO. Urodziło się zapewne w końcu 1688.
- H WILHELM HENRYK. Urodził się 24 lipca 1689 w pałacu Hampton Court pod Londynem i od urodzenia był tytułowany księciem Gloucester, jakkolwiek nigdy nie został nim formalnie kreowany. Cierpiał na wodogłowie i zmarł wskutek tego schorzenia 30 lipca 1700 w zamku Windsor pod Londynem. Ciało Wilhelma Henryka złożono w opactwie Westminsterskim.
- I MARIA. Urodziła się 14 października 1690 w pałacu św. Jakuba w Londynie, gdzie zmarła dwie godziny po narodzinach. Została pochowana w opactwie Westminsterskim.
- J JERZY. Na świat przyszedł 17 kwietnia 1692 w rezydencji Syon House w Brentford, gdzie zmarł po kilku minutach lub następnego dnia. Spoczął w opactwie Westminsterskim.
- K MARTWA CÓRKA. Urodziła się 23 marca 1693 w rezydencji Berkely House w Londynie i została pochowana w opactwie Westminsterskim.
- L MARTWE DZIECKO (CÓRKA?). Urodziło się 21 stycznia 1694.
- M MARTWA CÓRKA. Urodziła się 17 lub 18 lutego 1695.
- N MARTWY SYN. Przyszedł na świat dnia 25 marca 1696 jako sześciomiesięczny wcześniak.
- O MARTWE BLIŹNIĘTA. Urodziły się 25 marca 1697, przy czym jeden płód płci męskiej liczył dwa lub trzy miesiące, a drugi, również chłopiec, miał siedem miesięcy. Zostali pochowani w kaplicy św. Jerzego w zamku Windsor.
- P-S TRZEJ MARTWI SYNOWIE. Urodzili się kolejno: w grudniu (przed 10 grudnia) 1697, 15 września 1698 w zamku Windsor (pochowany w kaplicy św. Jerzego tamże) i 25 stycznia 1700 (pochowany w opactwie Westminsterskim).
- 7 ULRYKA ELEONORA, małżonka KAROLA XI (KRÓLOWIE SZWECJI, CZĘŚĆ 5.).
- 8 DOROTA JULIANA. Urodziła się w listopadzie (16.11?) 1657 na zamku w Kopenhadze, gdzie umarła 15 maja 1658. Została pochowana w katedrze w Roskilde.

Syn pozamałżeński Fryderyka III:

Z MAŁGORZATĄ PAPPEN (PAPE) z Holsztynu (zm. 1683), żoną niejakiego HAUSMANA, w 1683 kreowaną przez Chrystiana V BARONOWĄ LØVENDAL:

1 ULYRYK FRYDERYK GYLLENLØVE. Urodził się 4 czerwca lub 20 lipca 1638. W 1671 został kreowany hrabią Laurvig i Jarlsberg, a w 1675 (inne opracowania podają rok 1664) Chrystian V desygnował go namiestnikiem Norwegii. Był także generałem feldmarszałkiem armii duńskiej i członkiem królewskiej Tajnej Rady. Zmarł 17 kwietnia 1704 w Hamburgu i spoczął w kościele (katedrze) Panny Marii w Kopenhadze.

Żenił się trzykrotnie: po raz pierwszy 11 lipca 1659 z ZOFIĄ URNE (ur. 1629 lub 1630, zm. 1714), córką córką Jerzego (Jørgena) Urne i jego żony Małgorzaty Marsvin; jej małżeństwo z Ulyrykiem Fryderykiem uległo rozwiązaniu przed grudniem 1660, a 16 grudnia 1660 ożenił się on z MARIĄ GRUBBE (zm. 07.1718), córką Eryka Grubbe z Thiele i jego żony Maren Iversdatter Juul; rozwiedli się 14 października 1670, natomiast 16 sierpnia 1677 w Laurvig (obecnie miasto Larvik w Norwegii) poślubił ANTONINĘ AUGUSTĘ ALDENBURG (ur. 4.08.1660, zm. Amsterdam 15.07.1701), córkę Antoniego I, hrabiego Aldenburga, pana Varel i Knyphausen, oraz Augusty Joanny, córki Jana, hrabiego Sayn na Wittgenstein, Hohenstein i Vallendar.

Potomkowie Ulyryka Fryderyka Gyldenløve

BARONOWIE, NASTĘPNIE HRABIOWIE LØVENDAL

Dzieci z pierwszego małżeństwa (A–B):

A KAROL GYLLENLØVE. Urodził się 25 września 1660. Bliźniak Waldemara. Baron Løvendal od 1662, był oficerem duńskiej armii. Popęłił samobójstwo 25 września 1689.

B WALDEMAR GYLLENLØVE. Urodził się 25 września 1660. Bliźniak Karola. Baron Løvendal (1662), tak jak brat był oficerem armii duńskiej. Zmarł 24 czerwca 1740 w Dreźnie.

Był dwukrotnie żonaty: od 16 lutego 1687 z DOROTĄ VON BROCKDORFF (ur. 1672, zm. 20.08.1716), córką Kaia Bertrama von Brockdorff z Kletkamp oraz Jadwigi Rantzau, natomiast 29 stycznia 1709 jego żoną została BENEDYKTA MAŁGORZATA VON RANTZAU (ur. 1683, zm. 26.07.1776), córka Kaia von Rantzau i Katarzyny Małgorzaty Blome.

Dzieci Waldemara Gyldenløve z pierwszego małżeństwa (I–VI):

I ULYRYK FRYDERYK GYLLENLØVE. Urodził się 22 lipca 1694. Baron Løvendal, ożenił się z WILHELMINĄ FERDYNANDĄ

ELŻBIETĄ VON CREUTZEN (zm. 27.11.1727) i miał z nią córkę. Zmarł 12 lipca 1754 w Paryżu.

- II JADWIGA GYLLENLØVE. Urodzona 28 sierpnia 1695, 3 kwietnia 1718 wyszła za KAROLA LEOPOLDA FRYDERYKA, BARONA VON SCHMETTAU (zm. 1728). Zmarła 22 sierpnia 1725.
- III KAI BERTRAM GYLLENLØVE. Urodził się w 1696, zmarł zaś w 1707. Nie założył rodziny.
- IV ZOFIA MAŁGORZATA GYLLENLØVE. Urodziła się ona 3 kwietnia 1697, a 3 października 1719 poślubiła JANA BENJAMINA, BARONA VON BIBRAN UND MODLAU (zm. 1741). Zmarła 17 stycznia 1768.
- V ULRYK FRYDERYK WALDEMAR GYLLENLØVE. Urodził się 6 kwietnia 1700. Baron, a od 1741 hrabia Løvendal. Generał-gubernator Rewla (Tallin) i Estonii, później marszałek francuski, zmarł 27 maja 1755 w Paryżu.

Jego pierwszą żoną była poślubiona 23 stycznia 1722 TEO-DORA EUGENIA VON SCHMETTAU (ur. 6.12.1705, zm. 5.10.1768), córka Gottlieba, hrabiego von Schmettau, oraz Anny Chry-stiany von Schmettau (mieli potomstwo, rozwiedli się), a 13 listopada 1736 pojął za żonę BARBARĘ SZEMBEKÓWNĘ (ur. 1709, zm. 18.05.1762), córkę Franciszka Szembeka, stol-nika koronnego, i poślubionej mu Magdaleny, córki Stani-sława Tarły, wojewody lubelskiego.

Syn z drugiego małżeństwa, FRANCISZEK KSAWERY JÓZEF GYLLENLØVE (zm. 1808), otrzymał w 1778 od króla Danii Chrystiana VII tytuł hrabiego Danneskjold-Løvendal; na jego z kolei synu, KAROLU WALDEMARZE GYLLENLØVE, wy-gasła w 1829 linia hrabiów Løvendal.

- VI ULRYKA ANTONINA GYLLENLØVE. Urodzona 29 grudnia 1701, była przeoryszą w Preetz. Zmarła 18 czerwca 1778.

Dzieci Waldemara Gyldenløve z drugiego małżeństwa (I–IV):

- I AUGUST GYLLENLØVE. Urodził się 24 grudnia 1709, a zmarł 6 marca następnego roku.
- II ANNA ZOFIA GYLLENLØVE. Urodzona 5 września 1711, zmar-ła 14 lipca 1713.
- III FRYDERYK AUGUST GYLLENLØVE. Urodził się 30 czerwca 1713, zmarł zaś 7 sierpnia tego roku.
- IV MAŁGORZATA ADELAJDA GYLLENLØVE. Urodziła się 5 lutego 1715, a zmarła już 10 kwietnia tego roku.

Dzieci z drugiego małżeństwa (A–J):

Zgodnie z patentem królewskim z 1693 posługiwały się tytułem

HRABIÓW DANNESKJOLD-LAURVIG

- A ULRYK FRYDERYK GYLLENLØVE. Urodził się 15 kwietnia 1678 i zmarł tego samego dnia.
- B CHRYSYTIAN ANTONI GYLLENLØVE. Urodził się on 7 września 1679, a zmarł 1 grudnia tego roku.
- C FRYDERYK CHRYSYTIAN GYLLENLØVE. Urodził się 16 listopada 1681, a zmarł 24 czerwca 1696 w Kolonii.
- D SZARLOTTA AMALIA GYLLENLØVE. Urodziła się 15 listopada 1682, a 27 listopada 1696 w Kopenhadze poślubiła bastarda króla Chrystiana V, CHRYSYTIANA GYLLENLØVE, HRABIEGO SAMSØ, z którym miała córki (ZOB. BIOGR. CHRYSYTIANA V, s. 192). Zmarła w połogu 7 grudnia 1699 w Akershus.
- E ULRYKA AUGUSTA GYLLENLØVE. Urodziła się ona 13 stycznia 1684, a zmarła 26 maja tego roku.
- F ULRYKA ANTONINA GYLLENLØVE. Urodziła się 6 stycznia 1686, a 2 marca 1702 wyszła za mąż za KAROLA, HRABIEGO AHLEFELDT na Langeland i Rixingen (ur. 25.04.1670, zm. 7.09.1722), syna Fryderyka, hrabiego Ahlefeldt na Langeland i Rixingen, kanclerza Danii i namiestnika Szlezewiku-Holsztynu, oraz jego drugiej żony Marii Elżbiety, córki Fryderyka, hrabiego Leiningen na Dagsburgu; dochowali się syna. Ulryka Antonina zmarła 23 września 1755.
- G CHRYSYTIANA AUGUSTA GYLLENLØVE. Urodziła się 27 stycznia 1687, a zmarła w 1689.
- H FERDYNAND ANTONI GYLLENLØVE. Urodził się 11 lipca 1688. Hrabia Danneskjold-Laurvig, pan na Knyphausen i Doorenwerth oraz na Herzborn. Zmarł 18 września 1754.

15 marca 1711 poślubił on METTE KATARZYNĘ VON AHLEFELDT (ur. 25.08.1686, zm. 5.03.1712), córkę Joachima von Ahlefeldt i Anny von Buchwald; małżeństwo to pozostało bezdzietne, a 20 grudnia 1713 ożenił się z ULRYKĄ ELEONORĄ REVENTLOW (ur. 1.01.1690, zm. 12.09.1754), córką Konrada, hrabiego Reventlow (Reventlau), duńskiego kanclerza i członka Tajnej Rady, i jego żony Zofii Amalii Haha z Seekamp; młodszą siostrą Ulryki Eleonory była Anna Zofia, w późniejszym czasie potajemna małżonka króla duńskiego Fryderyka IV.

Dzieci Ferdynanda Antoniego Gyldenløve z drugiego małżeństwa (I–VI):

- I FRYDERYKA LUDWIKA GYLDENLØVE. Urodziła się przed 20 września 1714, gdy miał miejsce jej chrzest, zmarła zaś 15 grudnia 1715.
- II FRYDERYK LUDWIK GYLDENLØVE. Urodził się 15 maja 1717. Hrabia Danneskjold-Laurvig, pan na Varel, Knyphausen i Doorwerth; 26 sierpnia 1744 poślubił ANNĘ JOACHIMĘ VON AHLEFELDT (ur. 15.05.1717, zm. 15.02.1795), córkę Jana Adolfa von Ahlefeldt i Doroty Krag, i miał zmarłego w dzieciństwie syna. Zmarł 12 sierpnia 1762 w Lubece.
- III ULRYK FERDYNAND GYLDENLØVE. Urodzony 25 lutego 1720, zmarł 10 grudnia tego roku.
- IV CHRYSYTIAN KONRAD GYLDENLØVE. Urodził się 12 maja 1723. Hrabia Danneskjold-Laurvig, pan na Varel i Knyphausen. 5 września 1743 ożenił się z DOROTĄ ZOFIĄ VON HOLSTEIN (ur. 15.10.1713, zm. 9.07.1766), córką Fryderyka Chrystiana von Holstein oraz jego żony Bertzy Scheel z Schack. Zmarł 10 kwietnia 1783.
- Jego dziećmi byli: ANNA ZOFIA GYLDENLØVE (ur. 1745, zm. 1787, zamężna), FRYDERYKA LUDWIKA GYLDENLØVE (ur. 1748, zm. 1758), FERDYNAND ANTONI GYLDENLØVE (ur. 1750, zm. 1753) oraz JULIANA ZOFIA GYLDENLØVE (ur. 1757, zm. 1790, zamężna), na których wygasła po mieczu linia hrabiów Danneskjold-Laurvig.
- V ANNA ZOFIA GYLDENLØVE. Urodziła się 21 stycznia 1725, zmarła zaś 2 lipca tego roku.
- VI ANTONINA AUGUSTA GYLDENLØVE. Urodziła się 12 lipca 1727, a zmarła 27 stycznia 1728.
- I MAŁGORZATA CHRYSYTIANA AUGUSTA GYLDENLØVE. Urodziła się 18 lipca 1694, a 2 lutego 1711 została żoną dwukrotnego wdowca JERZEGO II KAROLA LUDWIKA, HRABIEGO ZU LEININGEN-WESTERBURG-NEULEININGEN (ur. 2.03.1666, zm. 4.10.1726), syna Jerzego Wilhelma, hrabiego zu Leiningen-Westerburg-Schaumburg, i jego żony Zofii Elżbiety, córki Szymona VII Pobożnego, hrabiego Lippe na Detmold; dochowali się liczne potomstwa. Małgorzata zmarła 8 lipca 1761.
- J ZOFIA JADWIGA GYLDENLØVE. Urodziła się i zmarła w 1696.

Chrystian V

PANUJE W LATACH
1670–1699

Ojciec: FRYDERYK III | s. 180

Matka: ZOFIA AMALIA BRUNSZWICKA | s. 181

Rodzeństwo: BIOGR. FRYDERYKA III

*

Urodził się on 15 kwietnia 1646 na zamku we Flensburgu (duń. Flensborg). 6 sierpnia 1655 w Kopenhadze został ogłoszony następcą tronu Danii (ponownie we wrześniu w Odense i w Vibor-gu), zaś 21 lipca 1656 w Chrystianii (Oslo) proklamowano go następcą tronu Norwegii. Po śmierci ojca w 1670 został królem Danii i Norwegii, księciem Szlezwiku-Holsztynu (duńskiej części księstwa), hrabią Oldenburga i Delmenhorst. Sakra Chrystiana V odbyła się 7 czerwca 1671 w kaplicy zamku Frederiksborg w Hillerød, a dokonał jej biskup zelandzki Jan (Hans) Wandal. Został poważnie ranny w październiku 1698 podczas polowania w lasach Jægersdorf pod Kopenhagą, zmarł nie odzyskawszy zdrowia 25 sierpnia 1699 w zamku kopenhaskim. Spoczął w wysokim chórze katedry w Roskilde.

Małżonka Chrystiana V:

Poślubiona 25 czerwca 1667 w zamku Nykøbing:

SZARLOTTA AMALIA HESKA

Była ona córką Wilhelma VI, landgraфа heskiego na Kassel, i jego żony Jadwigi Zofii, córki Jerzego Wilhelma, elektora branden-burskiego i księcia pruskiego. Urodziła się 27 kwietnia 1650 na zamku w Kassel. Nigdy nie była koronowana. Zmarła 27 marca 1714 w zamku Charlottenborg w Kopenhadze i spoczęła w wysokim chórze katedry w Roskilde.

Dzieci Chrystiana V i Szarlotty Amalii (1–8):

- 1 FRYDERYK IV | s. 196
- 2 CHRYSYTIAN WILHELM. Urodził się 21 listopada 1672 na zamku w Kopenhadze, gdzie zmarł 15 stycznia 1673. Został pochowany w katedrze w Roskilde.
- 3 CHRYSYTIAN. Urodził się 26 marca 1675 na zamku w Kopenhadze, a zmarł w drodze do Włoch 27 czerwca 1695 w Ulm. Ciało księcia sprowadzono do Danii i złożono w Roskilde.
- 4 ZOFIA JADWIGA. Urodziła się 28 sierpnia 1677 na zamku w Kopenhadze, a zmarła niezamężnie 13 marca 1735 w zamku Charlottenborg w Kopenhadze i spoczęła w katedrze w Roskilde.
- 5 CHRYSYTIANA SZARLOTTA. Urodziła się 18 stycznia 1679 na zamku w Kopenhadze, gdzie również zmarła 14 sierpnia 1689. Została pochowana w katedrze w Roskilde.
- 6 KAROL. Urodził się 26 października 1680 na zamku w Kopenhadze. W 1701 został wybrany koadiutorem w Lubece, a w 1705 objął urząd biskupa. Zmarł 8 lipca 1729 w rezydencji Vemmetofte na Zelandii i został pochowany w katedrze w Roskilde.
- 7 MARTWA CÓRKA LUB SYN. Na świat przyszła (przyszedł) latem (17 lipca?) 1682 w zamku kopenhaskim.
- 8 WILHELM. Urodził się 21 lutego 1687 na zamku w Kopenhadze, gdzie także zmarł 23 listopada 1705. Został pochowany w katedrze w Roskilde.

Dzieci pozamałżeńskie Chrystiana V (1–6):

Królewskim dekretem z 1 stycznia 1679 otrzymały nazwisko GYLDENLØVE:

Z ZOFIĄ AMALIĄ MOTH (ur. Kopenhaga 28.03.1654, zm. tam 17.01.1719), córką Pawła Motha, medyka, i jego żony Idy Burenees, 31 grudnia 1677 podniesioną do godności HRABINY SAMSØ:

- 1 CHRYSYTIANA GYLDENLØVE. Urodziła się ona 7 lipca 1672 w Kopenhadze i tam też 8 listopada 1686 poślubiła FRYDERYKA, HRABIEGO VON AHLEFELDT-LANGELAND ZU RIXINGEN, namiestnika Szlezwiku-Holsztynu, duńskiego generała majora (ur. Flensburg 21.04.1662, zm. Ratzbona (Regensburg) 10.06.1708), syna Fryderyka, hrabiego von Ahlefeldt-Langeland zu Rixingen, kanclerza Danii oraz namiestnika Szlezwiku-Holsztynu, i jego pierwszej żony Małgorzaty Doroty, córki Chrystia-

na, hrabiego zu Rantzau. Chrystiana zmarła 12 września 1689 na zamku w Gråsten i została pochowana w kościele Panny Marii (obecna katedra) w Kopenhadze.

- 2 CHRYSTIAN GYLDENLØVE. Urodził się 28 lutego 1674 w Kopenhadze. Z nadania ojca hrabia Samsø, pan Assenfeldt i Gisselfeld, baron Lindholm i Høgholm. Od młodości służył w duńsko-norweskiej armii, w 1696 uzyskał stopień generała piechoty i kawalerii norweskiej, a rok później awansował do rangi feldmarszałka lejtnanta. Podczas wojny o sukcesję hiszpańską, w latach 1701–02 dowodził duńskim korpusem pomocniczym, wchodzącym w skład wojsk cesarskich. Zasiadał także w Tajnej Radzie. Zmarł na ospę 16 lipca 1703 w Odense i spoczął w kościele Panny Marii (dziś katedra) w Kopenhadze.

Żenił się dwukrotnie: 27 listopada 1696 w Kopenhadze poślubił swoją stryjeczną siostrę SZARLOTĘ AMALIĘ GYLDENLØVE (BIOGR. FRYDERYKA III, s. 187), a drugą jego żoną została 25 maja 1701 w Kopenhadze DOROTA (DORTE) KRAG (ur. 26 lub 27.09.1675, zm. klasztor Gisselfeld 10.10.1754), córka pułkownika Mogensa Nielsena Kraga oraz Helwigi von der Kuhla, wdowa po baronie Jensie Juel, admirałe. Po śmierci Chrystiana Gyldenløve poślubiła Hansa Adolfa von Ahlefeldt.

Potomstwo Chrystiana Gyldenløve:

HRABIOWIE DANNESKJOLD-SAMSØ

Córki z pierwszego małżeństwa (A–B):

- A CHRYSTIANA SZARLOTTA GYLDENLØVE. Urodziła się ona 7 lipca 1698 w Kopenhadze, a zmarła 5 października 1699.
- B FRYDERYKA LUDWIKA GYLDENLØVE. Urodziła się 2 października 1699 w Akershus, a 21 lipca 1720 w Kalundborgu poślubiła CHRYSTIANA AUGUSTA, KSIĘCIA HOLSZTYŃSKIEGO NA SONDERBURGU-AUGUSTENBURGU od 1731, generała armii duńskiej (ur. Augustenburg 4.08.1696, zm. tam 20.01.1754), syna Fryderyka Wilhelma, księcia holsztyńskiego na Sonderburgu-Augustenburg (Schleswig-Holstein-Sonderburg-Augustenburg) z bocznej linii Oldenburgów (potomka księcia Ernesta Günthera, ZOB. BIOGR. CHRYSTIANA III, s. 157), i jego żony Zofii Amalii, córki Fryderyka, hrabiego von Ahlefeldt-Langeland zu Rixingen, kanclerza Danii oraz namiestnika Szlezwiku-Holsztynu; dochowali się licznych dzieci. Fryderyka Ludwika zmarła 2 grudnia 1744 na zamku w Sonderburgu.

Dzieci z drugiego małżeństwa (A–B):

- A CHRYSTIAN GYLDENLØVE. Urodził się 1 sierpnia 1702 w Weronie. Hrabia Danneskjold-Samsø, baron Lindholm i Høgholm; pełnił

urząd królewskiego szambelana, był również oficerem duńskiej armii. Zmarł na ospę 17 lutego 1728 w Kopenhadze; jego ciało spłonęło w oczekiwaniu na pochówek podczas wielkiego pożaru miasta w październiku tego roku.

Żenił się dwukrotnie: 24 kwietnia 1721 w Kopenhadze z KONRADY-
NĄ KRYSYTNĄ FRIIS (ur. Kopenhaga 3.03.1699, zm. tam 23.06.1723),
córką Nielsa, hrabiego Friis z Friisenborga, i jego żony Chrystia-
ny Zofii Reventlow (Reventlau), a 4 października 1724 w Kopen-
hadze z KRYSYTNĄ KATARZYNĄ VON HOLSTEIN (ur. Kopenhaga 1709,
zm. tamże 1.02.1795), córką Fryderyka Chrystiana von Holstein
i jego żony Berty Scheel z Schack.

Potomstwo Chrystiana Gyldenløve:

Synowie z pierwszego małżeństwa (I–III):

I FRYDERYK CHRYSYTIAN GYLDENLØVE. Urodził się 5 czerwca 1722 we Frissenborgu. Hrabia Danneskjold-Samsø i pan na Gisselfeld, szambelan królewski i podpułkownik armii duńskiej. 29 lipca 1749 w Skovsbo poślubił NICOLINĘ ROSENKRANTZ (ur. Skovsbo 6.01.1721, zm. Kopenhaga 7.02.1771), córkę Chrystiana Rosenkrantza z Farskov, członka duńskiej Tajnej Rady i prefekta Nyborga, i jego żony Fryderyki Ludwiki Krag; byli bezdzietni. Drugą żoną Fryderyka Chrystiana została 7 lutego 1773 w Szlezwiku siostrzenica Nicoliny, ZOFIA FRYDERYKA LUDWIKA VON KLEIST (ur. Rendsburg 31.03.1747, zm. Gisselfeld 29.05. 1814), córka Chrystiana Adama von Kleist, prefekta w Bredstedt, oraz jego żony Zofii, córki Chrystiana Rosenkrantza z Farskov. Zmarł 26 marca 1778 w Kopenhadze.

Od jedynego syna z drugiego mariażu, CHRYSYTIANA KONRADA ZOFUSA GYLDENLØVE (ur. 1774, zm. 1823), wywodzą się żyjący do dziś hrabiowie Danneskjold-Samsø.

II CHRYSYTIAN MIKOŁAJ GYLDENLØVE. Urodził się 16 czerwca 1723 w Kopenhadze, zmarł tamże 10 czerwca 1724. Bliźniak Ulryka Adolfa.

III ULRYK ADOLF GYLDENLØVE. Urodził się on 16 czerwca 1723 w Kopenhadze jako bliźniak Chrystiana Mikołaja. Hrabia Danneskjold-Samsø, królewski szambelan i admirał duńskiej floty. 19 lipca 1743 w Sollerodgard pojął za żonę swoją stryjeczną siostrę ZOFIĘ DOROTĘ GYLDENLØVE (zob. niżej); mieli kilkoro dzieci, na których linia wygasła po mieczu. Zmarł 3 czerwca 1751 w Gisselfeld.

Dzieci z drugiego małżeństwa (I–III):

- I KONRADYNA CHRYSYIANA GYLDENLØVE. Na świat przyszła 19 grudnia 1725 w Assendrup, a 17 czerwca 1755 w Kopenhadze poślubiła CHRYSYIANA GUSTAWA, HRABIEGO WEDELL NA WEDELLSBORGU (ur. Söndergaard 22.07.1701, zm. Wedellsborg 29.01.1759), syna Hannibala, hrabiego Wedell na Wedellsborgu, i jego żony Anny Katarzyny Banner z Rugaard; mieli potomstwo (siostra Chrystiana Gustawa, Dorota, była małżonką stryja Konradyny Chrystiany, Fryderyka Gyldenløve, hrabiego Danneskjold-Samsø (zob. poniżej)). Zmarła 7 stycznia 1786 w Kopenhadze.
- II ZOFIA DOROTA GYLDENLØVE Urodziła się ona 10 lutego 1727 w Kopenhadze. Była przeoryszą w Gisselfeld, zmarła zaś 31 marca 1798 w Lystrup.
- III CHRYSYIANA GYLDENLØVE. Na świat przyszła 11 maja 1728. Po starszej siostrze objęła urząd przeoryszy w Gisselfeld, zmarła 14 stycznia 1814 w Rosendal.
- B FRYDERYK GYLDENLØVE. Urodził się 1 listopada 1703 w Assendrup. Był hrabią Danneskjold-Samsø, a po śmierci stryja, Ulryka Chrystiana, został baronem Marselisborgu. W 1735 z nominacji Chrystiana VI objął urząd ministra marynarki wojennej. W 1738 został członkiem królewskiej Tajnej Rady, a w 1743 otrzymał stopień admirała lejtnanta armii duńskiej. Po śmierci Chrystiana VI (1746) utracił tekę ministra marynarki i fotel w Radzie. W 1760 Fryderyk V powołał go na stanowisko kanclerza królewskiej Akademii w Sorø, prefekta Sorø i Ringsted; urzędy te piastował do 1764. W 1766 zasiadł ponownie w Tajnej Radzie i otrzymał urząd sekretarza marynarki wojennej. Z urzędów ustąpił w 1767, a zmarł 18 lipca 1770 na zamku Marselisborg w Århus.

Żoną Fryderyka Gyldenløve została 31 lipca 1724 w rezydencji Wedellsborg DOROTA WEDELL (ur. 1706, zm. Sorø 20.01.1763), córka Hannibala, hrabiego Wedell na Wedellsborgu, i jego żony Anny Katarzyny Banner z Rugaard.

Dzieci Fryderyka Gyldenløve (I–VIII):

- I CHRYSYAN ULRYK GYLDENLØVE. Na świat przyszedł 27 maja 1725 w Helsingørze, a zmarł w 1726.
- II ZOFIA DOROTA GYLDENLØVE. Urodziła się ona 13 maja 1726 w Assendrup, a 19 lipca 1743 w Sollerodgard poślubiła swojego kuzyna ULRYKA ADOLFA GYLDENLØVE (s. 193), z którym miała potomstwo. Zmarła 16 kwietnia 1766 w Kopenhadze.

- III CHRYSTIANA ULRYKA GYLDENLØVE. Urodziła się 3 lutego 1727, a zmarła 4 maja 1729 w Engelsholm.
- IV FRYDERYKA HANNIBALDYNA GYLDENLØVE. Na świat przyszła w 1728 w Engelsholm, gdzie zmarła rok później.
- V FRYDERYK CHRYSTIAN GYLDENLØVE. Urodził się on w 1729, zmarł zaś 7 maja 1758 w Diebur.
- VI CHRYSTIANA MAGDALENA GYLDENLØVE. Urodzona w 1736, zmarła 12 maja 1744 w Kopenhadze.
- VII FRYDERYKA LUDWIKA SZARLOTTA GYLDENLØVE. Urodziła się 3 lutego 1737 w Kopenhadze. Po swoich siostrach stryjecznych (zob. powyżej) przejęła urząd przeoryszy w Gissel-feld. Zmarła 13 lipca 1821 w Kopenhadze.
- VIII ULRYK GYLDENLØVE. Urodził się w 1741 i umarł rok później.

- 3 ZOFIA CHRYSTIANA GYLDENLØVE. Urodziła się w 1675 w Kopenhadze. Zaręczona z CHRYSTIANEM DETLEVEM, HRABIĄ RANTZAU, zmarła przed zaślubinami 18 sierpnia 1684 i znalazła spoczynek w kościele Panny Marii (obecna katedra) w Kopenhadze.
- 4 ANNA CHRYSTIANA GYLDENLØVE. Urodziła się w 1676 w Kopenhadze. Była narzeczoną CHRYSTIANA DETLEVA REVENTLOW (REVENTLAU) (zm. 1738), syna Konrada, hrabiego Reventlow, kanclerza Danii, zmarła jednak przed zawarciem małżeństwa 11 sierpnia 1689 i została pochowana w kościele Panny Marii (dziś katedra) w Kopenhadze.
- 5 ULRYK CHRYSTIAN GYLDENLØVE. Urodził się 24 czerwca 1678 w Kopenhadze. W 1698 uzyskał od ojca tytuł hrabiego Samsø i barona Mares-lisborga. Był członkiem królewskiej Tajnej Rady i oficerem marynarki wojennej; w 1696 uzyskał stopień admirała, a od 1701 dowodził w randze admirała lejtnanta duńską flotą. Zginął podczas oblężenia Kopenhagi przez Szwedów w dniu 8 grudnia 1719 i został pochowany w kaplicy swojej rezydencji w Samsø.

Żoną Ulryka Chrystiana Gyldenløve została 24 października 1708 w Kopenhadze:

SZARLOTTA AMALIA KRABBE, córka Ottona Krabbe, członka królewskiej Tajnej Rady, i jego żony Brygidy Skeel. Urodziła się 30 listopada 1689 w Kopenhadze. Małżeństwo okazało się krótkotrwałe, gdyż hrabina zmarła niecały rok po ślubie 25 sierpnia 1709 w Kopenhadze. Spoczęła w katedrze w Roskilde.

- 6 CÓRKA (IMIĘ NIEZNANE). Urodziła się w 1682, a zmarła 8 lipca 1684.

Fryderyk IV

PANUJE W LATACH
1699–1730

Ojciec: CHRYSYTYAN V | s. 189

Matka: SZARLOTTA AMALIA HESKA | s. 190

Rodzeństwo: BIOGR. CHRYSYTYANA V

*

Urodził się 11 października 1671 na zamku w Kopenhadze. Po śmierci ojca w 1699 został królem Danii i Norwegii, księciem Szlezwiku-Holsztynu (części królewskiej), hrabią Oldenburga-Delmenhorst, a 15 kwietnia 1700 w kaplicy zamku Frederiksborg w Hillerød (wyspa Zelandia) został namaszczony przez biskupa Zelandii Henryka Bornemanna. Zmarł nocą z 11 na 12 października 1730 na zamku w Odense i został pochowany u boku pierwszej żony w wysokim chórze katedry w Roskilde.

Małżonki Fryderyka IV:

1. Poślubiona 5 grudnia 1695 na zamku w Kopenhadze:

LUDWIKA MEKLEMBURSKA

Była córką Gustawa Adolfa, księcia meklemburskiego na Güstrowie, i jego żony Magdaleny Sybilli, córki Fryderyka III, księcia holsztyńskiego na Gottorp z bocznej linii Oldenburgów (BIOGR. FRYDERYKA I, s. 147). Urodziła się ona 28 sierpnia 1667 na zamku w Güstrowie. 15 kwietnia 1700 w kaplicy zamkowej w Frederiksborgu została namaszczona z małżonkiem przez biskupa Henryka Bornemanna. Zmarła 15 marca 1721 w zamku kopenhaskim i spoczęła w wysokim chórze w katedrze w Roskilde.

2. (Bigamiczna i morganatyczna) poślubiona potajemnie w drugiej połowie 1703:

ELŻBIETA HELENA VON VIEREGG (VIERECK)

Córka Adama Ottona von Vieregg z Weitendorff i Wartmannshagen, pruskiego ambasadora przy dworze duńskim, oraz jego

żony Anny Heleny von Wulffersdorf. Urodziła się 4 maja 1679. Była damą dworu księżniczki Zofii Jadwigi, córki Chrystiana V. 6 września 1703 otrzymała od Fryderyka IV tytuł hrabiowski oraz włości Antvorskov na Zelandii. Zmarła w połogu 27 czerwca 1704 w Kopenhadze i spoczęła w kościele Zbawiciela w Christianshavn pod Kopenhagą (obecnie dzielnica miasta).

3. Poślubiona potajemnie 26 czerwca 1712 w zamku Skanderborg (wówczas mariaż był bigamią i miał status morganatycznego) i oficjalnie 4 kwietnia 1721 na zamku w Kopenhadze:

ANNA ZOFIA REVENTLOW

Była ona córką Konrada, hrabiego Reventlow (Reventlau), kanclerza Danii i członka Tajnej Rady, i jego żony Zofii Amalii Haha z Seekamp. Urodziła się 16 kwietnia 1693 w zamku Clausholm nieopodal Randers. 26 czerwca 1712 została uprowadzona przez króla do zamku Skanderborg, gdzie zawarła z nim potajemny ślub i otrzymała tytuł księżnej Szlezwiku. 30 maja 1721 w zamku Frederiksborg w Hillerød została proklamowana królową małżonką, po czym koronowana w kaplicy zamkowej. Zmarła 7 stycznia 1743 w zamku Clausholm i została pochowana w królewskiej nekropolii w katedrze w Roskilde.

Potomstwo Fryderyka IV:

Dzieci z pierwszego małżeństwa (1–5):

- 1 CHRYSTIAN. Na świat przyszedł 28 czerwca 1697 w zamku Kopenhaskim, gdzie zmarł 1 października 1698. Został pochowany w królewskiej nekropolii w katedrze w Roskilde.
- 2 CHRYSTIAN VI | s. 200
- 3 FRYDERYK KAROL. Urodził się 23 października 1700 na zamku w Kopenhadze i zmarł tam 7 stycznia 1702. Został pochowany w katedrze w Roskilde.
- 4 JERZY. Urodził się 6 stycznia 1703 na zamku w Kopenhadze, gdzie zmarł 12 marca 1704. Ciało księcia złożono w katedrze w Roskilde.
- 5 SZARLOTTA AMALIA. Urodziła się 6 października 1706 na zamku w Kopenhadze, a zmarła niezamężnie 28 października 1782 w Kopenhadze i została pochowana w katedrze w Roskilde.

Syn z drugiego małżeństwa:

- 1 FRYDERYK GYLDENLØVE. Urodził się 18 czerwca 1704 w Kopenhadze, gdzie zmarł już 9 marca 1705. Został pochowany u boku matki w kościele Zbawiciela w Christianshavn.

Dzieci z trzeciego małżeństwa (1–3):

- 1 CHRYSIANA AMALIA. Urodziła się 23 października 1723 na zamku w Kopenhadze, a zmarła 7 stycznia 1724 i została pochowana w katedrze w Roskilde.
- 2 FRYDERYK CHRYSYAN. Urodził się 1 czerwca 1726 w zamku Frederiksborg w Hillerød, gdzie zmarł 15 maja 1727. Został pochowany w katedrze w Roskilde.
- 3 KAROL. Urodził się 16 lutego 1728 na zamku w Kopenhadze, gdzie także zmarł 8 lipca 1729. Został pochowany w Roskilde.

UWAGA: Fryderyk IV oraz Anna Zofia Reventlow mieli także dwie córki, narodzone przed oficjalnym ślubem rodziców i noszące nazwisko matki: FRYDERYKA ZOFIA oraz FRYDERYKA KONRADYNA (obie zmarłe przed 1723) oraz martwe dziecko nieznanego płci.

Córka pozamałżeńska Fryderyka IV:

Z SZARLOTTĄ HELENĄ SCHINDEL, córką oficera armii duńskiej, me-
tresa królewską w latach 1709–11, w 1710 podniesioną przez Fry-
deryka do rangi hrabiny, właścicielką dóbr Næsbyholm i Bavelse
na Zelandii (ur. ok. 1693, zm. Flensburg 6.04.1752):

- 1 CÓRKA (IMIĘ NIEZNANE). Urodzona w 1710, zmarła rok później.

Chrystian VI

PANUJE W LATACH
1730–1746

Ojciec: FRYDERYK IV | s. 196

Matka: LUDWIKA MEKLEMBURSKA | s. 197

Rodzeństwo: BIOGR. FRYDERYKA IV

*

Urodził się 30 listopada 1699 na zamku w Kopenhadze. Po śmierci ojca w 1730 odziedziczył trony Danii i Norwegii, królewską część księstwa Szlezwiku-Holsztynu oraz hrabstwo Oldenburg-Delmenhorst i 6 czerwca 1731 w kaplicy zamku Frederiksborg w Hillerød został namaszczony przez biskupa Zelandii Christena Worma. Zmarł 6 sierpnia 1746 w zamku Hirschholm w Hørsholm pod Kopenhagą i został pochowany w kaplicy Fryderyka V w obrębie katedry w Roskilde.

Małżonka Chrystiana VI:

Poślubiona 7 sierpnia 1721 w kościele w Pretzsch:

ZOFIA MAGDALENA BRANDENBURSKA

Była córką Chrystiana Henryka, margrabiego brandenburskiego na Bayreuth z bocznej linii Hohenzollernów, oraz jego żony Zofii Chrystiany, córki Albrechta Fryderyka, hrabiego Wolfstein. Urodziła się 28 listopada 1700 na zamku w Schönberg, a 6 czerwca 1731 w kaplicy zamku Frederiksborg w Hillerød została namaszczona wraz z mężem. Zmarła 27 maja 1770 na zamku Christiansborg w Kopenhadze i znalazła spoczynek u boku Chrystiana VI w katedrze w Roskilde.

Dzieci Chrystiana VI i Zofii Magdaleny (1–3):

1 FRYDERYK V | s. 203

2 LUDWIKA. Urodziła się 19 czerwca (lub w grudniu) 1724 na zamku w Kopenhadze, gdzie zmarła 20 grudnia tego roku. Została pochowana w katedrze w Roskilde.

- 3 LUDWIKA. Urodziła się 19 października 1726 na zamku w Kopenhadze, a 1 października 1749 w zamku Hirschholm w Hørsholm pod Kopenhagą wyszła za mąż za ERNESTA FRYDERYKA III, KSIĘCIA SASKIEGO NA HILDBURGHAUSEN od 1745 (ur. Królewiec 10.06.1727, zm. Seidingstadt 23.09.1780), syna księcia Ernesta Fryderyka II, potomka ernestyńskiej linii dynastii Wettynów, i jego żony Karoliny Amalii, córki Filipa Karola, hrabiego zu Erbach-Fürstenau. Ich jedyna dziecko, córka, zmarła po miesiącu życia, a kilka miesięcy później podążyła za nią matka, zmarła 18 sierpnia 1756 na zamku w Hildburghausen pod Kurburkiem. Spoczęła na cmentarzu przyzamkowym (Parkfriedhof). Po jej śmierci Ernest Fryderyk III żenił się jeszcze dwukrotnie: w 1757 pojął za żonę Chrystianę, margrabiankę brandenburską (zm. 1757), a w roku następnym poślubił Ernestynę Augustę Zofię, księżniczkę saską z Weimaru-Eisenach (zm. 1786), która dała mu troje dzieci.

Fryderyk V

PANUJE W LATACH
1746–1766

Ojciec: CHRYSYAN VI | s. 200

Matka: ZOFIA MAGDALENA BRANDENBURSKA | s. 201

Rodzeństwo: BIOGR. CHRYSYANA VI

*

Na świat przyszedł 31 marca 1723 na zamku w Kopenhadze. Po śmierci ojca w 1746 został królem Danii i Norwegii, księciem Szlezwiku-Holsztynu (części królewskiej) oraz hrabią Oldenburga-Delmenhorst. Namaszczenie Fryderyka miało miejsce 4 września 1747 w kaplicy zamku Frederiksborg w Hillerød, a dokonał go biskup zelandzki Peder Hersleb. Zmarł dnia 14 stycznia 1766 w kopenhaskim zamku Christiansborg i został pochowany w kaplicy swojego imienia w katedrze w Roskilde.

Małżonki Fryderyka V

1. Poślubiona *per procura* 27 lub 30 października 1743 w Hanowerze i osobiście 11 grudnia tego roku w kościele zamkowym w Christiansborgu w Kopenhadze (lub w Altonie):

LUDWIKA HANOWERSKA

Była córką Jerzego II, króla Wielkiej Brytanii i Irlandii, potomką dynastii hanowerskiej (Welfów), i jego żony Karoliny, córki Jana Fryderyka, margrabiego brandenburskiego na Ansbach. Urodziła się 7 grudnia 1724 w rezydencji Leicester House w Londynie, a 4 września 1747 w kaplicy zamkowej w Frederiksborgu została namaszczona przez biskupa Piotra Hersleba na królową małżonkę Danii i Norwegii. Zmarła w położu 8 lub 19 grudnia 1751 w zamku Christiansborg w Kopenhadze i została pochowana w kaplicy Fryderyka V w katedrze w Roskilde.

2. Poślubiona 8 lipca 1752 w kaplicy zamku Frederiksborg w Hillerød:

JULIANA MARIA BRUNSZWICKA

Była ona córką Ferdynanda Albrechta, księcia brunszwickiego na Wolfenbüttel z dynastii Welfów, i jego żony Antoniny Amalii, córki Ludwika Rudolfa, księcia brunszwickiego na Blankenburgu. Urodziła się 4 września 1729 na zamku w Wolfenbüttel. Jej sakra na królową małżonkę miała miejsce w dniu ślubu z Fryderykiem V w kaplicy zamkowej w zamku Frederiksborg. Od 1772 sprawowała faktyczne rządy w kraju w imieniu syna, wyznaczonego regentem w zastępstwie chorego umysłowo Chrystiana VII, lecz w 1784 została odsunięta od władzy przez kronprinsa Fryderyka (VI). Zmarła 10 października 1796 w zamku Fredensborg i została pochowana u boku męża w kaplicy jego imienia w obrębie katedry w Roskilde.

Potomstwo Fryderyka V:

Dzieci z pierwszego małżeństwa (1–6):

- 1 CHRYSTIAN. Urodzony 7 lipca 1745 w zamku Christiansborg w Kopenhadze, zmarł 3 czerwca 1747 w zamku Frederiksborg w Hillerød i został pochowany w katedrze w Roskilde.
- 2 ZOFIA MAGDALENA, małżonka GUSTAWA III (KRÓLOWIE SZWECJI, CZĘŚĆ 7.).
- 3 WILHELMINA KAROLINA. Urodziła się 10 lipca 1747 w zamku Christiansborg w Kopenhadze, gdzie 1 września 1764 poślubiła swojego brata ciotecznego WILHELMA IX, LANDGRAFA HESKIEGO NA KASSEL od 1785, ELEKTORA HESJI (WILHELM I) od 1803 (ur. Kassel 3.06.1743, zm. tam 27.02.1821), syna Fryderyka II, landgraфа heskiego na Kassel, i jego pierwszej żony Marii, córki Jerzego II, króla Wielkiej Brytanii i Irlandii (rodzonej ciotki Wilhelminy Karoliny); dochowali się czworga dzieci. Wilhelmina Karolina zmarła dnia 14 stycznia 1820 na zamku w Kassel i została pochowana w kościele mariackim w Hanau.
- 4 CHRYSTIAN VII | s. 209
- 5 LUDWIKA. Urodziła się 30 stycznia 1750 w zamku Christiansborg w Kopenhadze, gdzie 30 sierpnia 1766 poślubiła KAROLA, TYTULARNEGO LANDGRAFA HESKIEGO NA KASSEL od 1805, duńskiego

go generała feldmarszałka i namiestnika Szlezwiku-Holsztynu (ur. Kassel 19.12.1744, zm. zamek Luisenlund, Güby 17.08.1836), młodszego brata małżonka swojej starszej siostry, Wilhelminy Karoliny. Spośród ich sześciorga dzieci najstarsza córka, MARIA ZOFIA FRYDERYKA, poślubiła swego cioteczno brata, króla FRYDERYKA VI (ZOB. JEGO BIOGR.), natomiast córka najmłodsza, LUDWIKA KAROLINA, wyszła za Wilhelma, księcia holsztyńskiego na Sonderburgu-Glücksburgu, i urodziła mu kilkoro dzieci, m.in. przyszłego króla duńskiego CHRYSIANA IX (SZCZEGÓŁY W JEGO BIOGR.). Ludwika zmarła 12 stycznia 1831 w zamku Gottorp w Szlezwiku i spoczęła w katedrze św. Piotra tamże.

- 6 MARTWE DZIECKO. Urodziło się w grudniu 1751 w zamku Christiansborg w Kopenhadze i spoczęło w katedrze w Roskilde.

Syn z drugiego małżeństwa:

- 1 FRYDERYK. Urodził się 11 października 1753 w zamku Christiansborg w Kopenhadze. W 1756 został wybrany koadiutorem biskupa Lubeki, księcia oldenburskiego Fryderyka Augusta, jednak urzędu biskupiego nie objął. Od śmierci ojca (1766) był następcą tronu (kronprinsem) Danii i Norwegii, a od narodzin bratanka, przyszłego Fryderyka VI (1768), nosił tytuł księcia dziedzica (*arveprins*). W 1772 został desygnowany regentem Chrystiana VII, lecz faktyczna władza spoczęła w rękach jego matki. Wskutek przewrotu pałacowego w 1784 rządy przejął następca tronu Fryderyk (VI) a Juliana Maria wraz z synem zostali odsunięci od władzy. Książę zmarł dnia 7 grudnia 1805 w pałacu Amalienborg w Kopenhadze i został pochowany w katedrze w Roskilde.

Żoną Fryderyka została 21 października 1774 w zamku kopenhaskim:

ZOFIA FRYDERYKA MEKLEMBURSKA (VON MECKLENBURG-SCHWERIN), córka Ludwika, księcia meklemburskiego z linii szweryńskiej, oraz Szarlotty Zofii, córki Franciszka Jozjasza, księcia saskiego na Koburgu-Saalfeld. Urodziła się 24 sierpnia 1758 na zamku w Schwerinie, a zmarła 29 listopada 1794 w zamku Sorgenfri w Lyngby opodal Kopenhagi i została pochowana w katedrze w Roskilde.

Potomstwo Fryderyka i Zofii Fryderyki (A–G):

Możliwe, że dzieci D–G były w istocie owocem związku Zofii Fryderyki oraz Fryderyka Wilhelma von Blücher (ur. 1760, zm. 1806), szambelana i osobistego adiutanta jej małżonka.

- A BEZIMIENNA CÓRKA. Urodziła się i zmarła 19 września 1781 w zamku Christiansborg w Kopenhadze, spoczęła w katedrze w Roskilde.
- B BEZIMIENNA CÓRKA. Urodziła się ona 17 lutego 1783 w zamku Christiansborg w Kopenhadze i zmarła tego samego dnia. Spoczęła w katedrze w Roskilde.
- C JULIANA MARIA. Urodziła się 2 maja 1784 w zamku Christiansborg w Kopenhadze, gdzie zmarła 28 października tego roku. Została pochowana w katedrze w Roskilde.
- D CHRYSTIAN VIII | s. 216
- E JULIANA ZOFIA. Urodziła się 18 lutego 1788 w zamku Christiansborg w Kopenhadze, a 22 sierpnia 1812 w kopenhaskim pałacu Amalienborg wyszła za mąż za FRYDERYKA WILHELMA KAROLA LUDWIKA, KSIĘCIA HESKIEGO Z LINII PHILIPPSTHAL-BARCHFELD, generała majora armii duńskiej (ur. Barchfeld 10.08.1786 zm. zamek Frederiksberg, Kopenhaga 30.11.1834), syna Adolfa, landgrafa Hesji na Philippsthal-Barchfeld, oraz jego żony Ludwiki, córki Antoniego Ulryka, księcia saskiego na Meiningen; małżeństwo to pozostało bezdziejne. Juliana Zofia zmarła 9 maja 1850 w Kopenhadze i została pochowana w katedrze w Roskilde.
- F LUDWIKA SZARLOTTA. Urodziła się ona 30 października 1789 w zamku Christiansborg w Kopenhadze, a 10 listopada 1810 w pałacu Amalienborg w Kopenhadze została poślubiona przez WILHELMA X, TYTULARNEGO LANDGRAFA HESKIEGO NA KASSEL-RUMPENHEIM od 1837, duńskiego generała oraz gubernatora Kopenhagi (ur. Biebrich 24.12.1787, zm. Kopenhaga 5.09.1867), syna Fryderyka III, tytularnego landgrafa heskiego na Kassel-Rumpenheim, oraz jego żony Karoliny Polikseny, córki Karola Wilhelma, księcia Nassau na Usingen i Saarbrücken. Owocem mariażu było kilkoro dzieci; trzecia córka, LUDWIKA, została żoną króla Chrystiana IX

(SZCZEGÓŁY W JEGO BIOGR.). Szarlotta zmarła 28 marca 1864 w zamku Christiansborg w Kopenhadze i została pochowana w katedrze w Roskilde.

- G FRYDERYK F E R D Y N A N D. Na świat przyszedł 22 listopada 1792 w zamku Christiansborg w Kopenhadze. Od 1840 zasiadał w riksradzie, a po wstąpieniu na tron bratanka, Fryderyka VII, 20 stycznia 1848 został księciem dziedzicem (*arveprins*) Danii. Zmarł dnia 29 czerwca 1863 w Kopenhadze i został pochowany w katedrze w Roskilde.

Żoną Ferdynanda została 1 sierpnia 1829 w zamku Frederiksberg w Kopenhadze:

KAROLINA DUŃSKA (ZOB. BIOGR. FRYDERYKA VI). Mariaż pozostał bezdzietny.

Dzieci pozamałżeńskie Fryderyka V (1–5):

Nieuznane przez króla, nosiły nazwisko matki

Z ELŻĄ HANSEN (ur. 1720, zm. 1784):

- 1 FRYDERYKA MAŁGORZATA HANSEN. Urodziła się w 1747, a 27 czerwca 1763 została żoną FRYDERYKA WILHELMA VON DESTINON. Zmarła dnia 26 marca 1802.
- 2 FRYDERYKA KATARZYNA HANSEN. Urodziła się w 1748, a 16 czerwca 1764 wyszła za JANA FRYDERYKA VON LÜTZAU (zm. 23.03.1789). Zmarła dnia 2 maja 1822.
- 3 ANNA MARIA HANSEN. Urodziła się 20 lipca 1749. 19 września 1767 poślubiła PIOTRA FEHMANNĄ (zm. 1782), z którym rozwiodła się 3 maja 1771, zaś drugim jej mężem został PIOTR VAN MEULANGRACHT (zm. 1.09.1812). Zmarła w lutym 1812.
- 4 ZOFIA SZARLOTTA HANSEN. Urodziła się 18 czerwca 1750, a 7 sierpnia 1767 wyszła za HENRYKA ALEKSEGO D'ORIGNY (zm. 4.07.1794). Zmarła 24 grudnia 1779.
- 5 ULRYK FRYDERYK HANSEN. Urodził się we wrześniu 1751 i zmarł w lutym następnego roku.

Chrystian VII

PANUJE W LATACH
1766–1808

Ojciec: FRYDERYK V | s. 203

Matka: LUDWIKA HANOWERSKA | s. 202

Rodzeństwo: BIOGR. FRYDERYKA V

*

Urodził się 20 stycznia 1749 w zamku Christiansborg w Kopenhadze. Po śmierci ojca w 1766 został królem Danii i Norwegii, księciem Szlezwiku-Holsztynu (część królewska) oraz hrabią Oldenburga-Delmenhorst. Namaszczenie Chrystiana, którego dokonał biskup Zelandii Ludwik Harboe, miało miejsce 1 maja 1767 w kościele zamkowym w Christiansborgu. Zgodnie z umową rodzinną z 1 czerwca 1773 przekazał Oldenburg i Delmenhorst swojemu kuzynowi, wielkiemu księciu rosyjskiemu Pawłowi Piotrowiczowi. Ze względu na postępującą chorobę umysłową, od 1772 znajdował się pod regencją, początkowo księcia dziedzica Fryderyka (a faktycznie królowej wdowy Juliany Marii Brunszwickiej), a od 1784 kronprinsa Fryderyka, przyszłego króla Fryderyka VI. Zmarł na skutek pęknięcia tętniaka mózgu 13 marca 1808 w twierdzy Rendsburg (duń. Rendsborg) i został pochowany w kaplicy Fryderyka V w katedrze w Roskilde.

Małżonka Chrystiana VII:

Zaślubiona *per procura* 1 października 1766 w rezydencji Carlton House w Londynie i osobiście 8 listopada tego roku w zamku Christiansborg (w zamku Frederiksberg?) w Kopenhadze:

KAROLINA MATYLD A HANOWERSKA

Była ona cioteczną siostrą męża, córką Fryderyka Ludwika, księcia Walii i earla Chester (starszego brata matki Chrystiana), potomką dynastii hanowerskiej, i jego żony Augusty, córki Fryderyka II, księcia saskiego na Gotha-Altenburgu. Urodziła się 11 lipca

1751 w pałacu Leicester House w Londynie, a 1 maja 1767 w kościele zamkowym w Christiansborgu została wspólnie z małżonkiem namaszczone na królową małżonkę. Mariaż został rozwiązany 6 kwietnia 1772 na podstawie zdrady małżeńskiej, jakiej dopuściła się królowa z hrabią Janem Fryderykiem Struensee. Po rozwodzie wydano ją z Danii i osadzono na zamku w Celle; zmarła tam 10 maja 1775 i została pochowana w kryptach kościoła mieskiego w Celle.

Dzieci Chrystiana VII i Karoliny Matyldy (1–2):

- 1 FRYDERYK VI | s. 212
- 2 LUDWIKA AUGUSTA. Uznana oficjalnie przez Chrystiana VII, była w istocie owocem romansu królowej z *Janem Fryderykiem Struensee* (ur. 1737, stracony 1772), przybocznym lekarzem królewskim, szarą eminencją dworu Chrystiana VII. Urodziła się 7 lipca 1771 w zamku Hirschholm w Hørsholm koło Kopenhagi, a dnia 27 maja 1786 w zamku Christiansborg w Kopenhadze została wydana za FRYDERYKA CHRYSYIANA II MŁODSZEGO, KSIĘCIA HOLSZTYŃSKIEGO NA SONDERBURGU-AUGUSTENBURGU od 1794, duńskiego ministra stanu (ur. zamek Augustenburg 28.09. 1765, zm. tamże 14.06. 1814), potomka bocznej linii Oldenburgów (wywodzącej się od księcia holsztyńsko-sonderburskiego Ernesta Günthera, ZOB. BIOGR. CHRYSYIANA III, s. 157); jego rodzicami byli Fryderyk Chrystian I Starszy, książę holsztyński na Sonderburgu-Augustenburgu, oraz Szarlotta, córka Fryderyka Karola, księcia holsztyńskiego na Plon i Norburgu, także potomka króla Chrystiana III. Ludwika Augusta i Fryderyk Chrystian II dochwali się dwóch synów oraz córki, KAROLINY AMALII, która w późniejszym czasie została drugą żoną króla CHRYSYIANA VIII (SZCZEGÓŁY ZOB. JEGO BIOGR.). Ludwika Augusta zmarła 13 stycznia 1843 na zamku w Augustenburgu i została pochowana w kościele zamkowym w Sonderburgu.

Fryderyk VI

PANUJE W LATACH
1808–1839

Ojciec: CHRYSYTYAN VII | s. 209

Matka: KAROLINA MATYLDA HANOWERSKA | s. 210

Rodzeństwo: BIOGR. CHRYSYTYANA VII

*

Urodził się 28 stycznia 1768 w zamku Christiansborg w Kopenhadze. 14 kwietnia 1784 odsunął od władzy królową wdowę Julianę Marię i jej syna, regenta Fryderyka, po czym objął rządy w imieniu chorego umysłowo ojca. Po jego śmierci w 1808 został królem Danii i Norwegii oraz księciem Szlezwiaku-Holsztynu. Na mocy traktatu kilońskiego (14.01.1814) utracił tron norweski. 4 czerwca 1815 pozyskał księstwo lauenburskie. 31 lipca 1815 w kaplicy zamku Frederiksborg w Hillerød został namaszczonej na króla Danii przez biskupa Zelandii Fryderyka Müntera. Zmarł 3 grudnia 1839 w pałacu Amalienborg w Kopenhadze i został pochowany w kaplicy Fryderyka V w katedrze w Roskilde.

Małżonka Fryderyka VI:

Poślubiona 31 lipca 1790 w zamku Gottorp w Szlezwiaku:

MARIA ZOFIA FRYDERYKA HESKA

Była ona córką Karola, tytularnego landgrafa heskiego na Kassel, oraz księżniczki duńskiej Ludwiki, córki Fryderyka V. Urodziła się 28 października 1767 na zamku w Hanau. 31 lipca 1815 w kaplicy zamku Frederiksborg została namaszczona wraz z mężem. Zmarła 21 marca 1852 w pałacu Amalienborg w Kopenhadze i spoczęła w kaplicy Fryderyka V w katedrze w Roskilde.

Dzieci Fryderyka VI i Marii (1–8):

- 1 CHRYSYTYAN. Urodził się 22 września 1791 w zamku Christiansborg w Kopenhadze, gdzie zmarł następnego dnia. Został pochowany w katedrze w Roskilde.

- 2 MARIA LUDWIKA. Urodziła się 19 listopada 1792 w zamku Christiansborg w Kopenhadze, a zmarła 12 października 1793 w kopenhaskim zamku Frederiksberg. Spoczęła w Roskilde.
- 3 KAROLINA. Urodziła się 18 października 1793 w zamku Christiansborg w Kopenhadze, a 1 sierpnia 1829 w zamku Frederiksberg w Kopenhadze wyszła za FERDYNANDA, DUŃSKIEGO KSIĘCIA DZIEDZICA (ZOB. BIOGR. FRYDERYKA V). Zmarła 30 marca 1881 w Kopenhadze i spoczęła u boku męża w Roskilde.
- 4 LUDWIKA. Urodziła się 21 sierpnia 1795 w Kopenhadze, gdzie zmarła 7 grudnia tego samego roku. Została pochowana w katedrze w Roskilde.
- 5 CHRYSYAN. Urodził się 1 września 1797 w pałacu Amalienborg w Kopenhadze, gdzie zmarł po pięciu dniach życia. Spoczął w katedrze w Roskilde.
- 6 LUDWIKA JULIANA. Urodziła się 12 lutego 1802 w pałacu Amalienborg w Kopenhadze i tam także zmarła 23 lutego. Została pochowana w katedrze w Roskilde.
- 7 FRYDERYKA MARIA. Urodziła się 3 czerwca 1805 w Kopenhadze, gdzie zmarła 14 lipca. Spoczywa w katedrze w Roskilde.
- 8 WILHELMINA MARIA, pierwsza małżonka króla FRYDERYKA VII (SZCZEGÓŁY W JEGO BIOGR.).

Dzieci pozamałżeńskie Fryderyka VI (1–5):

Nieuznane przez króla

Z BENEDYKTĄ FRYDERYKĄ RAFSTED, córką Mortena Rafsteda i jego żony Maleny (ur. Nyboder, Kopenhaga 6.08.1790, zm. Kopenhaga 23.12.1862), w 1808 kreowaną PANIĄ DANNEMAND:

- 1 LUDWIKA FRYDERYKA DANNEMAND. Urodziła się 16 kwietnia 1810, a 5 listopada 1836 poślubiła WILHELMA VON ZACHARIAE, kapitana armii duńskiej (zm. 16.08.1871). Zmarła 28 grudnia 1888.
- 2 KAROLINA AUGUSTA DANNEMAND. Urodziła się 24 stycznia 1812, a 14 sierpnia 1837 wyszła za ADOLFA FRYDERYKA SCHACK VON BROCKDORFF, majora armii duńskiej (zm. 18.10.1859). Zmarła 29 grudnia 1844.
- 3 FRYDERYK WILHELM DANNEMAND. Urodził się 20 lipca 1813. W 1831 Fryderyk VI nadał mu tytuł hrabiego Dannemand oraz posiadłość Åstrup (Aastrup) na Zelandii, był ponadto oficerem armii duńskiej. Zmarł 12 marca 1888.

Był dwukrotnie żonaty: 26 kwietnia 1840 jego żoną została FRANCISZKA VON SCHOLTEN (ur. 6.06.1820, zm. 9.02.1844), córka Piotra Karola Fryderyka von Scholten; 13 czerwca 1845 ożenił się z LUDWIKĄ VON SCHULIN (ur. 5.12.1815, zm. 11.06.1884), córką Jana Zygmunta Ludwika, hrabiego Schulin; a 18 października 1884 poślubił WILHELMINĘ LAURSEN (ur. 15.09.1840, zm. 5.08.1886). Z żadnego z wymienionych związków nie dochował się dzieci.

- 4 FRYDERYK WALDEMAR DANNEMAND. Urodził się 6 czerwca 1819, zmarł zaś 4 marca 1835, bezżennie i bezpotomnie.

Z KAROLINĄ PETRONELĄ SEUFERT (SEYFFARTH) (ur. Heidelberg 29.11.1795, zm. przed 3.05.1873 lub w 1891), córką Jana Seuferta, pracownika służby cywilnej wiedeńskiego szpitala wojskowego, oraz jego żony Karoliny:

- 5 ? CÓRKA. Urodziła się w 1816, zapewne jako owoc krótkotrwałego związku Karoliny Petroneli i Fryderyka VI, mającego miejsce podczas wizyty króla na Kongresie Wiedeńskim. Być może jest ona identyczna z niejaką FRYDERYKĄ MARIĄ KROGH, zmarłą krótko przed 20 maja 1898 (data pogrzebu); kwestia ta nie została dotąd wyjaśniona.

Chrystian VIII

PANUJE W LATACH
1839–1848

*

ZOB. TAKŻE: Chrystian Fryderyk
KRÓLOWIE NORWEGII, CZĘŚĆ 3.

Ojciec: FRYDERYK, KSIĄŻĘ DZIEDZIC | BIOGR. FRYDERYKA V, s. 209

Matka: ZOFIA FRYDERYKA MEKLEMBURSKA | s. 209

Rodzeństwo: BIOGR. FRYDERYKA V

*

Urodził się 18 września 1786 w zamku Christiansborg w Kopenhadze i na chrzcie otrzymał imiona CHRYSYAN FRYDERYK. 11 maja 1813 został mianowany namiestnikiem Norwegii. Od 1814 był regentem, a następnie królem niepodległej Norwegii; w tym samym roku złożył jednak norweską koronę. W marcu 1815 Fryderyk VI mianował go gubernatorem Fionii, a po jego śmierci w 1839 został królem Danii, księciem Szlezwiku-Holsztynu i Lauenburga. 28 czerwca 1840 został namaszczony w kaplicy zamku Frederiksborg w Hillerød przez biskupa Zelandii Jakuba Piotra Mynstera. Zmarł na posocznicę 20 stycznia 1848 w kopenhaskim pałacu Amalienborg i został pochowany w kaplicy Fryderyka V w katedrze w Roskilde.

Małżonki Chrystiana VIII:

1. Poślubiona 21 czerwca 1806 w zamku Ludwigslust:

SZARLOTTA FRYDERYKA MEKLEMBURSKA

Była córką Fryderyka Franciszka I, wielkiego księcia meklemburskiego na Schwerinie, i jego żony Ludwiki, córki Jana Augusta, księcia saskiego z Gotha. Urodziła się 4 grudnia 1784 w zamku Ludwigslust. Małżeństwo zakończył rozwód, orzeczony 31 marca 1810 na podstawie zdrady małżeńskiej księżnej. Zesłana do Horszens, w późniejszym czasie przeniosła się do Rzymu i przyjęła wyznanie katolickie. Zmarła dnia 13 lipca 1840 w Wiecznym Mieście i została pochowana na tamtejszym cmentarzu Campo Santo Teutonico.

2. Poślubiona 22 maja 1815 w zamku Augustenburg:

KAROLINA AMALIA HOLSZTYŃSKA

Była córką Fryderyka Chrystiana II Młodszego, księcia holsztyńskiego na Sonderburgu-Augustenburgu z bocznej linii Oldenburgów, i księżniczki Ludwiki Augusty, córki Chrystiana VII. Urodziła się 28 czerwca 1796 w Kopenhadze i 28 czerwca 1840 w kaplicy zamku Frederiksborg w Hillerød została namaszczona wraz z mężem. Zmarła 9 marca 1881 w pałacu Amalienborg w Kopenhadze i spoczęła w kaplicy Fryderyka V w katedrze w Roskilde.

Potomstwo Chrystiana VIII

Dzieci z pierwszego małżeństwa (1–2):

- 1 CHRYSTIAN FRYDERYK. Urodził się i zmarł 8 (9) kwietnia 1807 na zamku w Plön.
- 2 FRYDERYK VII | s. 220

Dzieci pozamałżeńskie (1–4):

Z JOANNĄ MARIĄ CHRISTENSDATTER BANDVOLD, zamężną EIDE:

- 1 FRYDERYK KAROL CHRYSTIAN EIDE. Urodził się 2 marca 1815 w Christianii (Oslo). W 1827 przybył do Danii, gdzie studiował leśnictwo; dyplom uzyskał w 1836. Rok później został naturalizowany, a w 1847 otrzymał urząd inspektora lasów Królewskiej Akademii w Søro. W 1848 uzyskał tytuł szlachecki (rycerz (ritter) Dannebrog). W 1857 został królewskim leśniczym, w 1862 łowczym dworu, a w 1865 głównym inspektorem lasów Akademii w Søro. Od 1867 sprawował wysoki dworski urząd szambelana (kammerherre). Zmarł 2 sierpnia 1882 w Kopenhadze i spoczął w kościele klasztornym w Søro.

Z ZOFIĄ FRYDERYKĄ TRONIER (ur. Kopenhaga 12.08.1785, zm. Lyngby 5.10.1845), od 1812 żoną ADAMA GOTTLoba SEWERYNA KRAFTA, sędziego Sądu Najwyższego:

- 2 FRYDERYKA BRYGIDA ANETA KRAFT. Urodziła się 12 stycznia 1816, lecz dalsze losy nie są mi znane.
- 3 FRYDERYK KAROL JULIUSZ KRAFT. Urodził się on 8 października 1823 w Kopenhadze. Trudnił się handlem, porzucił jednak kupiectwo i w 1838 wstąpił do Akademii Sztuk Pięknych w Kopenhadze. Po jej ukończeniu zajmował się głównie malarstwem pejzażowym, lecz jego obiecującą karierę przerwała przedwczesna śmierć 25 października 1854 w Lille Vodroffgård na przedmieściach Kopenhagi. Spoczął na cmentarzu w Kongens Lyngby. Nie założył rodziny.

4 FANNY ZOFIA ADAMINA KRAFT. Jej losy nie są mi znane

UWAGA: Wedle niektórych autorów nieślubnym synem Chrystiana VIII był duński pisarz i poeta JAN CHRYSYTIAN ANDERSEN (ur. 1805), informacja ta jednak nie jest potwierdzona źródłowo, a kwestia wymaga dalszych badań.

Fryderyk VII

PANUJE W LATACH
1848–1863

Ojciec: CHRYSYAN VIII | s. 216

Matka: SZARLOTTA FRYDERYKA MEKLEMBURSKA | s. 217

Rodzeństwo: BIOGR. CHRYSYANA VIII

*

Urodził się 6 października 1808 w pałacu Amalienborg w Kopenhadze i na chrzcie otrzymał imiona FRYDERYK KAROL CHRYSYAN. W 1840 uzyskał stanowisko gubernatora Fionii. Po śmierci ojca w 1848 został królem Danii, księciem Szlezewiku-Holsztynu i Laueburga i 5 czerwca 1849 zaprzysiął konstytucję, która m.in. zniosła królewską sakrę. Z braku własnego potomstwa 31 lipca 1853 wyznaczył następcą tronu księcia Chrystian von Schleswig-Holstein-Sonderburg-Glücksburg. Zmarł 15 listopada 1863 na zamku w Glücksburgu i został pochowany w kaplicy Fryderyka V w katedrze w Roskilde.

Małżonki Fryderyka VII:

1. Poślubiona 1 listopada 1828 w zamku Christiansborg w Kopenhadze:

WILHELMINA MARIA DUŃSKA

Córka króla Fryderyka VI, urodzona 18 stycznia 1808 na zamku w Kilonii. Jej małżeństwo z Fryderykiem VII zakończył rozwód, orzeczony we wrześniu 1837, a 19 maja 1838 w pałacu Amalienborg w Kopenhadze wyszła ona ponownie za mąż za KAROLA, KSIĘCIA HOLSZTYŃSKIEGO NA SONDERBURGU-GLÜCKSBURGU, starszego brata przysłego Chrystiana IX (SZCZEGÓŁY W JEGO BIOGR., s. 228). Zmarła bezdzietnie 30 maja 1891 na zamku w Glücksburgu i spoczęła u boku drugiego męża na glücksburskim Nowym Cmentarzu (Neues Friedhof).

2. Poślubiona 10 czerwca 1841 w zamku Neustrelitz:

KAROLINA SZARLOTTA MARIANNA MEKLEMBURSKA

Była córką Jerzego, wielkiego księcia meklemburskiego na Strelitz, i jego żony Marii, córki Fryderyka, landgrafa heskiego na Kassel. Urodziła się 10 stycznia 1821 w zamku Neustrelitz. Jej małżeństwo z Fryderykiem VII zostało rozwiązane 30 września 1846, po czym osiadła w swoim rodzinnym Neustrelitz. Zmarła tam 1 czerwca 1876 i została pochowana w Starej Krypcie w podziemiach kościoła w Mirow.

3. (Morganatyczna) poślubiona 7 sierpnia 1850 w zamku Frederiksborg w Hillerød:

LUDWIKA KRYSZYNA RASMUSSEN

Pochodziła ona ze związku niezamężnej pokojówki Juliany Karoliny Rasmussen oraz kupca Gotthilfa L. Køppena. Urodziła się 21 kwietnia 1814 w Kopenhadze. Była tancerką i aktorką Teatru Królewskiego w Kopenhadze. W 1841 urodziła syna ze związku z drukarzem KAROLEM BERLINGIEM, jednak dziecko zostało oddane na wychowanie i jego dalsze losy nie są znane. 8 sierpnia 1850 otrzymała tytuł hrabiny Danner. Zmarła 6 marca 1874 w Genui, skąd jej ciało przewieziono do Danii i złożono w parku zamkowym w Jægerspris. Z królem nie dochowała się dzieci.

*

Na Fryderyku VII wygasła po mieczu główna linia Oldenburgów. Na duńskim tronie zasiadł książę Chrystian z linii Schleswig-Holstein-Sonderburg-Glücksburg, przyjmując imię Chrystiana IX i początkując panowanie dynastii Glücksburgów.

